

Redacțiunea, Administrațiunea și
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare nr. 22
Prin. și redacțiunea nu se pri-
mesco. Ma. scrisorile nu se re-
trimite!

BIROURILE DE ANUNCIURI:
Brașov, p. ața mare nr. 22

Insarato mai primărie în Viena
Hudolf Hoss Haasenstein & Volger
(H. H. Haas), emri: Schalek, Alois
Horná, M. Duka, A. Oppich, J. Don-
enberg in Su sapata: A. V. Gold-
berger An on Masas Eckstein Bernat:
in Frankfurt: G. L. Damb; in Ham-
burg: A. Steiner.

Prețul inserțiunilor: o seriă
garzondu pe o colonă 8 cr.
și 50 cr. imbra pentru a pu-
blice. Publicist: mai dese
după tară și învolak.
Reclama pe pagina III-a o
sereă 10 cr. v. a. sora 80 ani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

(NUMERŪ DE DUMINECĂ)

„Gazeta“ este în fiă-care d. r.
Abonamente pentru ARDÉLU: r. h.
Pe unu an 12 fl., pe șes. luni
6 fl., Pe trei luni 3 fl.
PENTRU ROMÂNIA și străinătate:
Pe unu an 40 franci, pe șes.
luni 20 franci, pe trei luni
10 franci.
Se pronomeră la tôte officiale
postale din întra și din afara
și la dd. colectorilor.
ABONAMENTUL PENTRU BRAȘOV:
la administrațiunea, piața mare
nr. 22, etagiul I.: pe unu an
10 fl., pe șes. luni 5 fl., pe trei
luni 2 fl. 50 cr. Cu dunsul la
casă: Pe unu an 12 fl., pe
șes. luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
Unu exemplar 5 cr. v. a. sora
15 bani.
Atâtŭ abonamentele câtŭ
inserțiunile suntŭ a se plă:
înainte.

Nr. 159.—Anul III.

Brașov, Duminecă 15 (27) Iulie

1890.

Brașov, 14 Iulie st. v.

Nu de mult o fôia maghiară opozițională din Clușiu a dîșit, că pressa naționalităților este unu isvoru de pericole pentru „intereșele naționale maghiare“.

Dér, dîșe aceeași fôia, (Ellenzek nr. 132), ce puteți începe cu acéstă pressă, pe câtŭ timpŭ ea se bucură de libertatea constituțională? Ce? nu cumva voiți să o nimiciți prin aceea, că veți înintroduce administrațiunea de statŭ și veți face ca în viitorŭ funcționarii comitatensî se nu fiă aleși, ci numiți de guvernŭ?

„Domnii procurorî regesci“ — adauge numita fôia — „suntŭ totŭ domnî numiți de guvernŭ. De ce nu ajută ei? Pentru că nu potŭ, deorece pressa este liberă. Ei bine, voiți să îndreptați acestu lucru? Voiți mărginirea libertății pressei, ori voiți să ciuntați unŭ organismŭ alŭ vieții publice? Voiți să tăiați unŭ piciorŭ alŭ corpului, pentru că la degetulŭ unui piciorŭ este o bătătură?“

Bagŭ sémă, că domnii procurorî regesci tocmai acéstă o voiescŭ, pentru că nemulțumiți cu rezultatele dobândite până acuma în prigonirea libertății pressei române, s'au hotărîtŭ a începe o nouă campanie în contra ei.

Nu puteți face nimicŭ—strigă d-lŭ deputatŭ Bartha în „Ellenzek“ — căci pressa e liberă!

Domnii procurorî regesci însê au alte idei despre ceea ce potŭ și ceea ce nu potŭ, au alte idei despre libertatea pressei, căci ea și când arŭ fi luatŭ cuvintele fôiei din Clușiu ca o imputare, că suntŭ prea îngăduitorî, ei s'au grăbitŭ a intenta din nou processe de pressă foilorŭ române din Transilvania.

Și domnii procurorî au mare grabă de a dovedi. că cu totŭ „libertatea constituțională a pressei“,

de care, după „Ellenzek“, ar fi să ne bucurămŭ cu toții, fără deosebire de naționalitate, ei au cea mai mare bunăvoință de a delătura închipuitele primejdii, ce amenință „interesele naționale maghiare“ din partea pressei naționalităților și în deosebi a diarelorŭ române, căci directorulŭ și unulŭ din colaboratorii internî ai fôiei nostre au și fostŭ citați înaintea juriului din Clușiu pe ziua de 2/14 Augustŭ a. c.

Este forțe riscatŭ ceea ce face „Ellenzek“, când deoparte ne asigură, „că pressa e liberă“, de altă parte declară pressa naționalităților nemaghiare en bloc, fără de nici o deosebire, ca periculosă nației maghiare.

Este lucru riscatŭ în ce priveșce afirmarea că avemŭ libertatea pressei, căci ne dă să cunoscemŭ, că fôia memoratŭ maghiară are în vedere numai și numai libertatea, de care se bucură ea și soșele ei, cari ațiță mereu și cu totŭ puterea în contra noastră, fără a fi trase vreodată la răspundere, și câtŭ pentru pressa nemaghiară constatŭ numai, că nu merge ca pentru ea și numai pentru ea să se întroducă censura din vremile lui Bach, ci trebuie să fiă și ea suferită... până când le va plăce domnilorŭ procurorî.

Stămŭ rău însê cu „pressa liberă“ decă foile nemaghiare suntŭ numai suferite. Acéstă o vorŭ concede-o și gazetarii maghiari dela „Ellenzek.“

În fondŭ, „Ellenzek“, vrëndŭ să constate, că pressa naționalităților nemaghiare este o calamitate pentru Maghiari, n'a făcutŭ alta decâtŭ a incuragiatŭ pe domnii procurorî, de a o prigonî din nou.

Dér ce să mai dîcemŭ de „Ellenzek“, când cu inima sfășiatŭ

a trebuitŭ să vedemŭ, că chiar și din mijloculŭ nostru se ridică vocifin contra diaristiei române și a atitudinii sale.

Amintimŭ aici numai faimosa circulară a Archiepiscopului din Sibiu și declararea din urmă a părinților din consistoriulŭ oradan, că „nu consêmt“ cutoile române în cestiunea gimnasiului din Beiușŭ.

Decă domnii procurorî în zelulŭ lorŭ, de a feri „interesele naționale maghiare“ de pericolele închipuite, s'au aflatŭ îndemnați a porni o nouă campanie în contra diarelorŭ române, de sigurŭ, că acele enunțațiuni durerose n'au contribuitŭ a le stêmpera mânia și a-i face să respecteze mai multŭ libertatea de pressă.

Grele vremurî străbate adî presa română din Ardélŭ, când se vede deodată pusă între două focurî.

De dușmanî ne vomŭ sci feri, dér cine să ne ferescă de ai noștri.“

Cu tôte acestea nu vomŭ pierde nici unŭ momentŭ curagiulŭ pentru lupta sfântă ce o purtămŭ; suntemŭ și rămânemŭ tari în conștiința noastră, că todéuna numai pentru dreptate și adevêrŭ amŭ stărunitŭ, că nu ne-amŭ abătutŭ niciodată din cărarea, ce este prescrișă cetățenului pêtunsŭ de datoria sa, într'unŭ statŭ constituționalŭ.

Și dîce-se, că trăimŭ într'unŭ astfelŭ de statŭ și „că ne bucurămŭ“ de libertatea constituțională a pressei!!

Revista politică.

Dinântru. Au isbutitŭ guvernulŭ și organele lui a da o lovitură de mörte instituțiunei comunității de avere a grănișerilorŭ năsêudenî, de ce se nu le succedă a nimici și instituțiunea comunității de avere a grănișerilorŭ caransebe-

șeni, cimentată cu sângele vitejilorŭ grănișerî români vêrsatŭ pe câmpurile de bătăi? Așa și-au gânditŭ ei și au și începutŭ să sgudue temelile comunității de avere caransebeșene. Fișpanulŭ Jakabffy a găsitŭ cu cale să critice purtarea comitetului, pe ai cărui membri fi tracteză ca pe nisce funcționari comunali; să-i impună comitetului, ca în afaceri de disciplină să înștiințeze mai întêiu pe vicespanulŭ și hotărîri să nu aducă în meritulŭ lucrului; ba tôte hotărîrile privitoare la relațiile de avere, la contracte, sêu la alte afaceri să le aștêrnă spre aprobare autorităților comitatense. În contra acestorŭ dispozițiuni volnice comunitatea de avere a protestatŭ, dér ministrulŭ a aprobatŭ volnicile pașalei comitatului, amenințândŭ chiar comunitatea, că o va desființa. „Pesti Naplo“ o spune curatŭ, că e vorba de a se face acelașŭ lucru, ce s'a făcutŭ cu averea Năsêudenilorŭ și impută guvernului, că n'a sdrobotitŭ până acuma, cu alte cuvinte, suntŭ minciuni tôte câte le scriu foile unguresci și le impută regimulŭ și satrapii lui comitetului comunității de avere, că acesta ar folosi banii și influința lui pentru „agitațiuni naționale“, ci e vorba d'a li-se lua Românilorŭ caransebeșeni dreptulŭ de a dispune liberŭ și neîmpiedecatŭ de averea lorŭ, e vorba de a face ca cu timpulŭ să nu o mai potă folosi în interesulŭ culturii lorŭ naționale.

Din afară. O scire senzațională aduce „Kreuzzeitung“ din Berlinŭ. Se dîce, că între ministrulŭ rusŭ de resbelŭ d. Vannovsky și între bărbații conducători ai Franciei se face de unŭ timpŭ încôce unŭ întinsŭ schimbŭ de scrisorî și depeși. Se crede, că e vorba de stabilirea bazeilor pentru o alianță între Francia și Rusia, de aceea ministrulŭ rusŭ de resboiu a întratŭ în corespondență cu ministrulŭ francesŭ de resboiu, d. Freycinet, și cu generalii francesi Saussière și Mirabéle. „Echo de Paris“ spune, că ministrulŭ francesŭ de resbelŭ ar fi datŭ or-

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.“

Flôrea din Brenta.

Novelă de F. de Gaudy.

În nici unŭ anŭ, de când tinŭ minte ômenii nu au fostŭ tinerii din Padua, adecă d-nii studenți ai renumitei universități, atâtŭ de temători de Dumneșeu, ca în anulŭ 1808.

Nu vrêu să dîcŭ döră, că mai înainte tinerii din Padua ar fi fostŭ atești, dér evlavia lorŭ nu semêna cu a celorlalți ômeni cinstiți, ci era de o natură originală. Causa acestei abateri, credŭ, că am aflatŭ o în aceea, că pentru doctorii în dreptŭ și în filosofă, ziua de 24 de ôre e prea scurtă; cum pôte veni unŭ tînêrŭ la biserică să se rôge, când elŭ petrece o jumătate de ôri jucândŭ cărți, ér cealaltă jumătate de ôri o petrece prin birturî. Anulŭ 1808, după cum am spusŭ, aduse cu sine o metamorfosă (schimbare) fericită în toți aceia, cari erau supuși torturei de a se rade odată pe șeptemână.

La unspreșce ôre era vechiulŭ Colegio del Bo pârșitŭ și roiulŭ elevilorŭ încunjura statua equestră a generalului Gatamelata, apoi pe piața Sant' Antonio se îndesau pe ușița bisericeii și umplură

îndată totŭ capela, încâtŭ nu mai era locŭ nici pentru unŭ acŭ.

Causa acestei indesueli nu era nici evlavia cea mare, nici frica de coleră (bôla, care veni după 20 ani), ci numai speranța de-a vedê pe tînêra de 19 ani Eufemia Pappagali, care obișnuia, ca în ora aceea să asculte liturgia.

Slavă Domnului, erau destule fete frumose în Padua, dér Eufemia era cea mai frumôsă. Decă unŭ străinŭ întra în Stella d'Oro sêu în Imperatore și întreba pe servitorulŭ despre notabilitățile orașului, întâiu era numele Eufemiei Pappagali, apoi venia Santo Pratto della Valle, Palazzo della Giustizzia și apoi celelalte curiosități până la pisica umplută cu paie din Argua.

Și pe sufletulŭ Sf. Filipo Neri! acestŭ locŭ onorificŭ îlŭ și merita ea. Era cea mai drăgălașă blondină, pe care și-o putea închipui cineva. Genele-i aurii încadrau nisce ochi vineți închiși: gura ei — talia ei — dér ce totŭ flecărescŭ atâtŭ; — după cum doresce cineva să audă o operă a faimosului Rossini, așa doria oricine o vedea pe Dufemia. V'ăș putê spune, că fruntea ei întrecea pe a dîșitei capitoline, Venus, brațulŭ ei întrecea în eleganță și frumșetă pe al Hebei Palazzo Albrizzi,

făcută de celebrulŭ Canova. Fiă-care dintre iubii mei cetitori să-și închipuiască pe prima sa iubită din tinerețe, și îndată și va face ideă despre Eufemia, și fiecare dintre amabilile mele cetitôre să se uite în oglindă — numai așa imi va succede să factŭ icôna fidelă a frumôsei Eufemia, numită flôrea din Brenta.

Tatălŭ Eufemiei, domnulŭ Pantaleone Pappagalli, era bărbierŭ — dér nu între cei de rëndŭ. Nu numai împrejurarea, că era tatălŭ Eufemiei, dér și aceea, că intrunia în sine tôte defectele clasei sale, îlŭ făcea renumitŭ. Salonulŭ sêu de bărbieră, care era vecinŭ cu casa Tronto-Pappa-Fava, era în tôte bună vremea plinŭ de mușterii și de curiosi. Eu unulŭ nu sci, cari dintre dênșii aveau mai multă causă de a fi mulțamiți de serviciulŭ Signorului Pantaleone. Despre aceea, că mâna măestrului aluneca cu briciulŭ de Birmingham pe obrajii mușterilorŭ, ca o rëndunică pe suprafața apei — acéstă toți o recunosceau cu unanimitate.

Douêdecŭ de galbini venețianî a promisŭ măestrulŭ, publicândŭ prin diare, acelaia, care ar fi afirmatŭ, că a fostŭ cândva tăiatŭ de dênșulŭ. Bani zăceau însê mai bine ca o comôră fermecată.

Elŭ slobodîa sânge cu ochii închiși, după cum arăta chipulŭ de pe firma sa. Nimenea afară de elŭ și de fiulŭ sêu Toma, frate geamênŭ cu Eufemia (între parantesă fiă dîșit, unŭ ștregarŭ și unŭ leneșŭ) nu poseda măestria de a tunde și rade, de a frisa pêrulŭ și apoi a'lŭ unge cu esențe florentine.

Pentru bulevardistii, cari o jumătate de ôri umblau prin salonulŭ lui Pantaleone, avea o deosebită atențiune. Avea la dispozițiă diare milaneze și venețiane, „Curierulŭ din Padua“, și mai scie sfinții câte diare. Pe păreți erau atêrnate guitare, cu cari acompania măestrulŭ Pappagali în ôrele sale libere canzonetele sale. Dintre mușterii mai micî, unulŭ nu asculta cântecelê sale, dér cu atâtŭ mai multŭ ascultau poveștile sale.

Și într'adevêrŭ, cunoscințele esacte ale bêtânului Pantaleone, despre totŭ ce se petrecea erau de admiratŭ. Chiar și aceia, cari nu puneau nici unŭ prețŭ pe mofturî de acestea și pe cetirea diarelorŭ, cercetau salonulŭ lui Pantaleone. Camera de alătura ascundea în sine unŭ completŭ asortimentŭ de butelii, a cărorŭ etichete ațițau gustulŭ cliențilorŭ, precum Rosoglio, Aqua doppia d'Amandorle,

din, ca în casă de mobilizare a armatei franceze și într'un scop instructiv, să fiă alăturate la fiă-care regimentu activ și corăspunătoru câte două batalione din fiă-care regimentu teritorial.

Diarul englesu „Times” spune, că ministrul președinte bulgaru, Stamboulov, a înaintat Porții unu proiectu de alianță, prin care se propune și se condiționează încheierea unei alianțe între Turcia și Bulgaria. Proiectul cuprinde următoarele puncte: 1.) Părta să întărească alegerea de principe a lui Ferdinand și să se oblige, ca să aperse în căduți să stă în puțință pe cale diplomatică și cu mijloce militare independența Bulgariei; 2.) să se înființeze episcopate bulgăresci în toate acele ținuturi ale Macedoniei, în cari majoritatea populației o compune elementul bulgaru, adică în districtele Veles, Samakovo, Skoplye și Ocrida; 3.) Bulgaria se obligă, că în casul când Turcia ar fi atacată, ori și din care parte, va pune la dispoziția Sultanului o armată cel puțin, 60,000 ostași și toate speșele întreținerii acestei armate le va suporta Bulgaria.

În Londra se ține de câteva zile congresul pentru pace, la care iau parte delegați trimiși de toate puterile europene. La 24 Iulie n. s'a născut o vehementă dispută între delegații franceși și germani. Senatorul franceșu Trarieur a recunoscut, ce-i drept, folosul comitatului, care se ocupă de studiarea importanțelor cesiunilor, dăr a declarat, că până când Alsacia-Lotaringia nu va fi neutralizată, Franța va fi nevoită a și păstra atitudinea ei ostilă neschimbată. Deputatul germanu Dohran, a răspuns, că poporul germanu nici-odată nu va accepta o altă stare de lucruri decât cea de azi, și va susține status quo totdeauna. — Așa-dără congresul pentru pace bate apa'n piuă fără nici unu folos.

O nouă broșură politică a apărut în zilele trecute în Berlinu sub titlul „Post tenebras lux” (După întunecime lumină) Broșura acesta combate ideia altei broșuri (Cedant arma togae) care a apărut înainte de asta cu câteva luni, că adică Germania pentru susținerea păcii să se îmbrățișeze cu Rusia. Acastă deslegare rușinoasă a problemei păcii — dize broșura „Post tenebras lux” — ar face ca Rusia să exploateze pe Austro-Ungaria, ér Germania ar fi osindită la o robie politică din partea Romanovilor și camarilei. O astfel de umilire Germania ar refusa-o tot-deuna. Mai bine ar fi o înțelegere cu Franța, fiind-că și așa nu se pot continua în veci înarmările. Unu singuru modu este de a se delătura periculul, ce amenință Europa: neutralizarea Alsaciei-Lotaringiei, sub domnia unui prințu din familia Hohenzollern; Germa-

nia să renunțe la deplul ce și l'a câștigat prin ocupațiune, ér Franța de speranța de a avé éráși acele provincii. De sigur, că nici una din cele două țeri nu va primi propunerea autorului anonim alu broșurei, dăr e mai pe susu de ori ce îndoielă, că ideile autorului voru întâmpina simpatii în Germania.

O altă broșură politică a apărut în zilele acestea, despre care se vorbește forțe multu în Roma. Broșura se ocupă cu tripla alianță și este eșită dintr'o pene diplomatică - consulară. Autorul acestei broșuri e de credință, că decă în Iunie 1886 s'ar fi făcutu mobilizarea generală a armatei italiene, de bună seamă s'ar fi constatatu, că armatele sunt disciplinate, dăr cadrele ofițerilor sunt necomplete. Eșirea Italiei din tripla alianță, dize autorul, ar aduce imediatu unu rășboiu fatalu cu Franța, care cu ori-ce prețu voesce unu rășboiu și folosese toate mijlocele pentru a împinge pe Italia să se izoleze de puterile centrale. Greutatea armaturii este așa de colosală, încât autorul crede, că ea nu va puté s'o mai ducă multu, mai alesu, că Franța silesce la înarmări continue și mari pe celelalte puteri. Situațiunea de față decă numai atunci s'ar puté schimba, căud tripla alianță din defensivă (apărătoare) va deveni ofensivă (atacătoare). Autorul broșurei nu se soie cine-i, dăr se dize, că este o persoană forțe autorizată.

SCRILE PILEI.

Procese de pressă. Procurorul regescu ung. din Tergu-Mureșului a găsitu cu cale să intenteze procesul de pressă „Gazetei Transilvaniei”. În zilele aceste au fost ascultați de judele de instrucția din locu directorul fôiei noastre, precum și autorul articolului, și aș au și primitu citațiunea de a se înfățișa amândoi la 14 Augustu de înaintea juriului din Clușiu, unde se va judeca procesul. De asemenea i-s'a intentat procesul de pressă și „Tribunei”, precum ne spune această foia, și redactorul ei responsabil a fost ascultat de judele de instrucția din Sibiu.

Agitări în contra școlilor noastre. „Egyetertes” strigă, că Protopresbiterul gr. or. românú din Butinú voesce cu totu adinsul să înabușescă simțământul maghiaru. La școla din Butinú a luat josu tablele maghiare, pe învățatorii, cari s'au nisuitu a-și câștiga merite în învățarea limbei maghiare, i-a admoniatu „între patru ochi” și nu numai în Butinú, dăr și în comunele învecinate a lucratu astfelu, și pe acei învățatori, cari s'au ostenit pentru maghiarismu, i-a aș-

datu dreptu pedepsă în posturi mai rele. Ce scopuri infernale voru fi mai avându dușmanii școlilor noastre.

„Oláh kivándorlás”. (Emigrare valahă) Din Turda i-se scrie lui „Erd. Hird.”, că de unu timpu încece poporațiunea română din comitatul Turda-Arieșu emigréză în România, mai alesu în Dobrogea. Emigrările se facu în numărul mare din jurul comunelor Lupșa și Trascău. Causa emigrării este noua lege silvanală care opresce populației pășunarea vitelor în păduri și opresce a se lua fiă și numai crângă din pădure. Lui „Erd. Hrd.” se n'țelege, că și de astă-dată îi flutura înaintea ochiloru „agenți”, cari cutreeră cete întregi ținuturile locuite de Români. În săptămâna trecută au plecatu dece caré cu emigranți spre România. C'o săptămâna înainte au plecatu alte optu căruțe din țără ducându pe Valahii, cari așteptă o sorte mai bună. „Erd. Hrd.” apoi trage atențiunea autorităților asupra acestor „uneltiri rușinoșe”, dăr mai alesu atrage atențiunea guvernului. — Este timpul supremu să-și deschidă ochii guvernul. Nu presupuși „agenți”, ci lipsa de câștig și de hrană mână pe bieții ômenii peste graniță.

Grindină mare. Din Sângerul de Câmpia ni-se împărtășese trista scire, că Marța trecută o grindină îngrozitoare de mărimea ouelor o grindină, ba chiar și de gâscă, a nimicitu cu desvîrsire frumosele séménături dela câmpu, așa că n'a rămasu chiar nimic. Locuitorii sunt forțe deprimați, mai alesu pentru că și în anul trecut, din cauza secetei, au avut forțe puține bucate, așa că parte din ei au fost siliți a emigra în România pentru a-și căuta hrana de toate zilele, ér cei rămași acasă a sărăcit cu desvîrsire și au intrat în datorii. — Nu mai puțin tristă este și scirea împărtășită nouă din Uroiul sêcuescu, alu căruia hotaru asemenea a fost în săptămâna acesta pentru a 2-a oră bătutu de grindină.

Paguba pricinuită de grindină în Ciucu este: în Ciucu-Tapolța de 92.000 fl., în Ciceu de 21.368 fl., în Olafalău de 25.335 fl. 10 cr., în Ciomortanu de 8900 fl., în Vardotfalău de 35.092 fl. 35 cr., în Ciobotfalău de 11.090 fl. 90 cr., în Ciucu-Sân-Miclăușu de 17.319 fl., în Borșova de 48.280 fl., în Delne de 29.088, cu totul 288.573 fl. 35. cr. Pentru acoperirea acestei enorme pagube, ministrul ung. de interne a datu 500 fl. Fiind-că și colectele dau unu rezultat slabu, pe populațiunea păgubită o așteptă mari nevoi.

Darú. Maiestatea Sa a dărunit bisericilor gr. or. române din Doboli infer., Osvainu și Nucetu câte 100 fl. pentru scopuri bisericesti și școlare.

Fabrică de prafu fără fum se va construi în Pojunu. Ministeriul a aprobatu planurile. Construcțiunea trebuie să fiă gata în Noemvre, deorece fabrica e obligată prin contractu să predé la primăveră o mare cantitate de prafu pentru armată. Acum se lucrătu la unu peronur balisticu de impuscătu pentru tunuru cu prafu fără fum.

Pădurile năsudene și bistrițene s'au datu spre exploatare, pe timpu de 15 ani, societății pe acții de industriă de lemne din Clușiu, care a încheiatu deja contractul cu erarul.

Timbre false. De câtuva timpu s'au pus în circulațiune timbre false de 10 fl., făcute cu creonú (cerusă), colóre și tușu. Eșecutarea lor e chiar măestră. Se presupune, că falsificatorul e totu acelú individú, care în anul acesta a pus în circulațiune două banonote de câte 50 fl. Acestu falsificatoru a fost liberat din temniță numai la finele anului trecut după o închisore de 4 ani. Poliția încă n'a pututu pune mâna pe el.

Revisuirea legii pensiunilor învățatoresci. „Egyetertes” spune, că în sesiunea de toamnă a dietei ung. va presenta ministrul de instrucțiune unu proiectu de lege privitoru la cesiunea pensiunilor învățatoresci. Timpul de serviciu de 40 ani se menține, după care pensia e de 300—600 fl. Învățătorii, cari după léfa lor n'ar puté pretinde o pensia de 600 fl., și-ar puté asigura această pensiuone printr'o mică contribuția anuală. Contribuția regulată de pensia se dize, că va fi în viitoru de 2 fl.

Agio vamalu pentru plățile, ce se facu în argintu la vămii, s'a stabilitu cu 16½ pentru luna Augustu.

Convocări. Adunarea generală a „Asociațiunei Transilvane” este convocată pe ziua de 15 (27) Augustu în Reghinul sasesu. — Adunarea generală a Despartământului XI (Sălagiu) alu „Asociațiunei” este convocată pe 4 Augustu s. n. în Supurul de susu. — Adunarea generală a Despartământului X (Clușiu) este convocată pe 3 Augustu st. n. în Aghireșu. — Adunarea generală a Despartământului VI (Deva) alu „Asociațiunei” este convocată pe 10 Augustu st. n. în Hondolu, unde cu acea ocașiune se va da și unu balu. Toți Ro-

Cognac, Marsala, etc. Și fiindcă prețurile erau moderate, odata de alătura era în totă bună vremea plină de consumători.

E lesne de înțelesu, că averea măestrului Pappagali, sub asemenea împrejurări, crescea din di în di. Casa în care locuia era de multu proprietatea sa. În scurtu timpu își cumpără și două vii, dintre cari una frumósă lângă părta Vicentină, pe lângă acesta, după spusa ômenilor bine informați, mai depuse și o sumă bunicea în casa Monte di pietu. Cu unu cuvântu Pantaleone era unu omu bogat.

Deși partea cea mai mare a averii sale avea să o mulțămescă înfloririi meseriei sale, nu trebuie trecut cu vederea, că elu când își deschidea atelierul său, avea unu motivu puternicu la acesta. Măestrul Pappagali fusese în decursu de 20 de ani factotum pentru studenți. Elu începú mai întâiu să curețe hainele și ghetele lor, și în scurtu timp prin dexteritatea sa se făcu necesaru clienților săi. Decă cumva îi espira cuiva terminulu de plată alu unei polițe, Pantaleone îi da câte unu bunú sfatú, avându totdeauna la dispoziția câte o sumă de

banii pentru împrumutare; se vorbea că numai odată a cerutu 75 la sută pentru munca sa. Se întâmpla vre-o aventură amorosă, îndată Pantaleone se angagia a învinge toate obstaculele. Elu cunoscea pe toți părinții fetelor frumose, când mergeau la cafenea, séu la biserică, cunoscea zilele onomastice ale tuturor fetelor frumose din Padua, ingrigia de buchete și confeturi, secunda pe mandolină, ținea scara amoresaților pe la ferăstră, lua forma cheilor în cêră — cu unu cuvântu era liferantul aprôpe întregi universități.

Mai târziu Pantaleone nu voia să mai soie nimic despre perioada aventuriosă a vieții sale. Când ședea în câte o sară cu prietini săi, de aceeași etate ca și densul, în odaia de alătura, pe când Vino di Braganza începea să înroșescă nasurile și să deslege limbile, se putea întâmpla, că atunci se istorisescă cutare séu cutare aventură cu unu suris misterios. Aceste mărturisiri confidentiale deveniră cu atât mai rari, cu cât copiii săi cresceau mai tare. Din contră acum era în stare se vorbescă ore întregi în contra moravurilor stricte ale tinerimei actuale, și se preamă-

rească timpurile de mai înainte. Cu o deosebită amărăciune vorbea elu despre modul de viață alu domnilor studenți și despre necasurile ce au întimpinat părinții aceia, cari aveau câte-o fată mai frumusică.

Dău, avea dreptate bătrânul măestru. În fiă-care dimineță îndată ce-și deschidea prăvălia, vedea pe perețele casei sale afișate sonete, în onôrea ficei sale, numită flôrea din Brenta; ori unde privia dai de versuri ca: fiore, amore; sospiri, martiri.

Orașul Cremona abia mai putea liferă mandoline în locul celor sparte în timpul nopții, ér Siena nu mai era în stare să înlocuiescă spadele frante. De sine se înțelege, că din cauza musicei și a duelurilor, vecinătatea nu prea putea dormi.

Podesta ilu admonia de mai multe-ori pe Pappagali dicându-i, că séu se-și mărte fata, séu se o bage într'o mânăstire. Pappagali ocăria pe nevastă-sa și acesta pe Eufemia. La totu șgomotul și larma de pe stradă nimenea nu prea nevinovată ca Eufemia. Când mergea dimineța la biserică, fața ei drăgălașă era acoperită cu unu vèlu alb; când intra în bi-

serică își îndrepta pașii cătră mormântul Sf. Antonio, fără ca să se uite nici în drépta nici în stânga; sârta apoi plăcile de porfiru, ingenunchia la rugăciune și la spovedania și apoi éráși cu evlaviă se întorcea acasă. Altădată nici nu eșia afară din casă, dăr nici la ferăstră nu se arăta.

Nici unulu dintre tineri nu se putea lăuda, că ar fi căpătat vre-unu zimbetu séu vre-o privire dulce.

Astfelu stătură lucrurile până la anul 1808, în luna, în care după cum se scie, se ține unu tégm mare și o alergare de cai. Acesta este sêrbătorea cea mai mare a Paduanilor și străinii vinu din depărtare ca să ia parte la ea. Presupunându, că mare parte dintre voi, stimabili cetitori, măcaru odată pe anu veți fi venitu pe canalul Brenta până la Padua, nu mai trebuie ca să descriu nici măreța piéță, nici cele 80 de statue de marmură ale ei, cari stau acolo în umbra ulmilor, ba chiar nici biserică Santa-Giustina. Decă ați neglijatú se veniți vre-odată la festivitate, vă sfătuiescu, ca altă-dată să nu vă rētu de șese lire, dusu și întorsul — vă spun, că merită atențiunea vóstră.

mâinii iubitorii de cultura poporului nostru sunt invitați a lua parte la aceste adunări.

Corul metropolitan din Iași de sub conducerea d-lui *Gavr. Musicescu*, va cânta mâne dimineață în biserica Sf. Nicolae din Scheiu.

O furtună a pricinuit mari stricăciuni în hotarele comunelor Vadu, Bogat și a.

Altoi pentru arsura de splină. Ministrul ung. de agricultură face cunoscut, că institutul Pasteur-Chamberland din Viena, care produce altoi în contra arsuri de splină la vite și orbalțului (un fel de pojar la porci) s'a mutat la Pesta, cheul Rudolf Nr. 7, și pentru animale mai mari, cai și vite, se vinde în bucăți altoiul cu 30 cr. și pentru animale mai mici, oi și porci, cu 10 cr.

Uciagașii țeranului Gavrilă Manciu, omorîți în zilele trecute în pădurea Clușiu-Mănășturului, sunt descoperiți: e nevastă-sa și Gavrilă Marcu, care avea cu ea relații neertate. Amândoi uciagașii aruncă vina unul asupra celuilalt. Uciagul a fost împușcat în pânțele și în cap, er cadavrul lui a fost ascuns de uciagaș într'o tufă.

Duelul sângeros. Doi tineri țariști din Seghedin s'au duelați pentru o noțiță neînsemnată din țiar. Gardonyi se repeși la contrarul său Ujlaki cu sabia, acesta se retrase, și alunecându, căd. Deși secundanții strigară să stea pe loc, Gardonyi dete contrarului său cădută jos două lovituri de sabie, de tăia corderle, vinele și clavicula. Secundanții, cari au vrut să împedeze fapta, au fost de asemenea răniți. În contra „cavalerului“ Gardonyi s'a pornit cercetare. Ujlaki e greu rănit.

Stipendii. Cu începutul anului școlar 1890/91 sunt de conferit două stipendii de câte 500 fl. din fundațiunea „Moga“ pentru studiul de filosofie ori de drepturi. Aspiranții la aceste stipendii au să-și așternă suplicele la consistoriul arhiepiscopesc în Sibiu până la 10 August a. c. calend. vechiu. Suplicații au a mai numi în suplicele lor tot-odată și institutul de învățământ, la care voiesc a-și face studiile.

Din România.

Coresp. part. a „Gaz. Trans.“

București, 12 (24) Iulie.

Articulul apărut într'unul din numerele trecute ale „Gaz. Trans.“ cu pri-

vire la ocuparea catedrei de „Istoria și literatura Românilor până la Mihaiu Bravul“ dela Universitatea din București a avut efectul dorit.*)

Ministeriul școlilor spre a deschide cale omenilor competenți pentru ocuparea acestei catedre, a luat măsuri de a fi pusă la concurs pe ziua de 15 August 1891, care se va ține cu aspirații, ce se vor prezenta înaintea juriului examinător, ce se va institui la timp la Universitatea din Iași.

Tot în același timp și tot la Universitatea din Iași se va ține și concursul pentru ocuparea catedrei de „Limbile Slavice“ înființată din nou la facultatea de litere și filosofie dela Universitatea din București.

Sperăm, că nu vor lipsi aspiranți competenți spre a ocupa cu demnitate, prin concurență, aceste catedre atât de importante la Universitatea noastră.

Până la rezultatul concursului d-lu Șăineanu va funcționa numai ca suplitor la prima catedră indicată mai sus. Domnia-sa e un tineru abia eșit de pe băncile școlii, fără a da dovezi despre studii aprofundate pe terenul istoric și al literaturii noastre. Scrierile sale de până acum sunt mai mult nisece exerciții de începător, și pe care d-sa după o experiență mai îndelungată și studii mai serioase va trebui să le refacă spre a evita de a veni în conflict cu știința serioasă.

Chiar zilele acestea s'a încinsu asupra gramaticii sale o discuțiune serioasă în țiarul „Constituționalul“, și răspunsul dat de d-lu Șăineanu competentului critic, N. Barbu, a făcut cea mai urită impresiune în lumea cultă și instruită. D-lu Șăineanu în răspunsul său se abate dela obiectul criticii și în loc de argumente se folosese de cuvinte banale și triviale la adresa adversarului său, imputându-i prin fraze sforătoare, că n'ar sci românece, fiind-că ar fi învățat această limbă în Blășiu și Brașov, er nu în cartierul jidovesu din Tergul Cucului, unde în loc de apă rece se dice apă friguroasă; a înghețat apa = a friguritu apa și zăcășie în loc de trândăvie.

În acesta afacere literară voiu reveni în colonele „Gazetei“ consacrandu-i un articol, fiind-că Gramatica limbii latine, afară de greșele ce le conține, și pe care d-lu Barbu le-a indicat cu multă erudițiune, mai are și tendență anti-românească, care nu pôte fi trecută cu ve-

*) D-lu Urechia, profesorul la facultatea de litere din București, a înaintat ministrului instrucțiunii publice un protest contra numerei d-lui Șăineanu, ca profesor de istoria Românilor la acea facultate, precum spune „România“. — Red. „G. T.“

derea, decă voim ca tinerele generații în privința patriei, religiei și naționalității să fie ocrotite de molipsirea învățăturilor judaice: ubi bene, ibi patria. Unu Otten.

Mama suferințelor.

Țiarul „Posta“ din Galati publică următoarele rânduri:

Sunt figuri de acele în istorie, dotate cu atâta abnegațiune și devotament, încât rămâi uimit de atâtea sacrificii. Cetind scrierile și viața marelui scriitor rus *Leon Tolstoi*, rămâi înmărmurită față cu atâtea abnegațiune de a lăsa totul pentru a merge în popor, a-lu învăța și a-lu educa.

Ei bine, una din aceste figuri atât de marete e fără îndoială iubita și scumpa noastră *Domna Elena Cuza*.

Am vizitat acum două zile spitalul „Caritatea“, din ochi imi curseră lacrimi fără voiă, când vedui acesta figură blândă și iubită cu câtă bunătate și îngrijire spela *Ea Insaș*, curăția și peptăna pe micii copilași puși sub îngrijirea sa.

Vedând toate acestea, și-se umple inima, pe de o parte de durere, pe de alta de admirație nemărginită. De durero, căci vești pe una din domnele cele mai mari ce am avut, că pierd totul, caută să-și aline suferințele prin îngrijirea micilor suferinți; de admirație, când vești, că bunătatea și abnegațiunea acestei femei nobile pôte să mergă până acolo, încât găsece o plăcere de a-și dedica cu totul restul zilelor filantropiei desăvârșite.

Micii copilași o iubesc pe Domna atât de mult, încât totă ziua se învârtesc pe lângă Maria Sa. Respectu înaintea acestei persoane prea înalte, care scie a săvârși fapte într'adeveru mari.

Esamene la sate.

Din tractul *Betlenui* (com. S. Doboca) Iulie 1890.

Esamenele cu elevii din școlile confesionale gr. c. din tractul *Betlenui* s'au ținut sub președința M. O. D-nu Mihail Făgărășianu, directorul general al tractului, er ca referente a fost d-lu Luca Blaga, învățator în Cociu. Decursul și rezultatul esamenelor este următorul:

În 20 Maiu a. m. s'a ținut esamenul în comuna:

Cociu, unde funcționează ca învățator însuși d-lu *L. Blaga*. Prezenți la esamen din 65 prunci obligați au fost 58. A luat parte la esamen d-lu preot local *V. Mureșianu*, precum și mai mulți fruntași români din comună. Conform planului de învățământ, esaminarea s'a făcut din toate obiectele. Re-

sultatul laudabil. Pruncii s'au premiat. — În aceeași zi p. m. s'a ținut în comuna: **Mogoșmortu**. Învățător: d-lu *Vasilu Rusu*. Dintre 47 prunci obligați, s'au prezentat la esamen 42. S'a esaminat din toate obiectele prescise, afară de fizică. Prezenți au fost d-lu preot adm. *Gr. Mureșianu* și mai mulți poporeni. Resultatul bun. — În 21 Maiu s'a ținut esamenul în:

Șirég. Învățat. d-lu *Vasilu Chita*. Din 58 prunci obligați la școlă s'au prezentat 47. S'a esaminat din religie, limba română, l. maghiară, comput și cântări. Scrierile de probă erau foarte frumoase. Ôspeți: d-lu preot local *Gr. Mureșianu*, curatorul-cantor *I. Mureșianu*. Resultatul esamenului peste tot a fost foarte bun. — La 21 Maiu p. m. urmă esamenul în:

Nimiea română. D-lu învățator *Drăganu* a ținut esamenul cu 35 prunci din 41 obligați la școlă, esaminând din toate obiectele de învățământ prescise. Cu deosebire scrierile de probă au fost escelente. Prezenți la esamen: d-lu preot local *Neamțu* și mulțime de poporeni. Resultatul esamenului a fost foarte bun. — În 22 a. m. esamen în:

Prislop, unde d-lu învățator *Romulus Cincea* a ținut esamenul cu 48 prunci din 55 obligați. S'a esaminat din toate obiectele de învățământ afară de Fizică și Istoria patriei. Prezenți la esamen: d-lu preot local *Popu* și mai mult popor. Cu deosebire cântările bisericesci au fost foarte frumoase. Resultatul esamenului foarte bun. — La 23 Maiu a. m. s'a ținut esamenul în:

Mintihul român, cu clasa I d-lu învăț. *Ilie Petreanu*; școlari: 57 din 61 obligați la școlă; s'a esaminat din toate obiectele prescise pentru clasa acesta. Resultatul foarte bun, cu deosebire cantul a succedut minunat. Disciplina laudabilă. Prezenți: d-lu preot coop. *I. Bulbuc*, *R. Cincea*, învățatorul *Prislopului*, și mai mulți fruntași din popor. — După prânț s'a ținut esamenul cu clasa II-a. D-lu învățator primar *Simion Drăganu* a esaminat pe copii din toate obiectele de învățământ cu un rezultat vrednic de totă lauda. Au escelat cu deosebire în scrieri de probă, în cântări și, durere, în limba maghiară, er nu în cea română, care este temelie școlii și pe care d-nii învățatori ar trebui să pună mai mare însemnătate, decăt pe ori-care altu obiect de învățământ. Prezenți la esamen au fost totu cei de dinainte. Copii s'au premiat în amândou clasele cu cărți și unelte de scris. — La 24 Maiu a. m. s'a ținut esamenul în:

Teure. D-lu învățator *Trișanu Dragomir* a esaminat pe copii din toate obiectele prescise cu un rezultat foarte bun. De față 62 de prunci din 71 obli-

În anul 1808 a fost sărbătorea acesta mai strălucită ca ori când. Imbulzela omenilor era nemărginită. De pe balconele și ferestrele tuturor caselor și palatelor, cari încungurau într'un cerc largu piéta, atârneau bogatele covore, a căroru color impetritate reprezentau când insemniile proprietarilor, când tablouri atât din istoria sacră, cât și din cea profană. Dealungul caselor și juru împrejurul canalului se imbulziau estradele destinate pentru cetățeni și țeran, pe când nobilimea și cei mai bogați priveau sărbătorea de pe balconele și ferestrele palatelor lor. Mulțimea, îmbrăcată în haine de sărbătore, oferia o privelisece încântătoare. Tote porturile pictoresce ale țeranilor din districtele venețiane și lombarde se aflau reunite pe *Prato del aloè*. Sute de trăsuri circula în sus și în jos. Toți se îngâmădau veseli, așteptându începerea sărbătorei. În fine înaintă unu despărțământ de cavalerie pe strada acoperită cu nisip, pentru ca să despartă mulțimea, ca astfel să facă loc pentru alergare, fiă-care omu își căuta unu loc pentru ca să pôtă privi. Trăsurile se perdură din vedere și nisece cai fură

aduși sub escorta poliției. Erau trei-spre-dece cai, cari aveau să alerge pentru premiu. Pe șoldurile lor erau zugrăvite cifre mari, er corderle lor erau împletite cu metasă și panglică. Erau nisece animale frumoase și numai cu mare greutate reușiră să-i conducă vizitii. Cu unu strigăt de bucurie salută mulțimea pe caii cei nobili, cari erau așezați sub tribuna Podestei. În fine dădu acesta semnalul, funia, care-i împedea căd și cu iuțela săgeței sburără înfocații cursieri delungul hipodromului. Mulțimea se repeși de pe tribuna și se îndreptară cu toții în partea țintei pentru ca să audă rezultatul întrecerei. Și Eufemia, care luase dinpreună cu mama ei Santa parte la petrecere, coborî estrada, însă curențulu mulțimei o smulse și o mână de lângă mama ei. Târziu se căi, că a părăsit locul ei sigur, și cu frică se uita în toate părțile cu gându să întelnească vre-unu cunoscut, sub protecțiunea căruia să pôtă străbate mulțimea. Atunci răsuna din o miă de guri strigătul de spaimă: „Unu cal! Unu cal!“

Era unu dintre cursieri, care ajungându la țintă, nu l'au putut prinde și

spăriat se întorse înderăt pe drumul pe care venise. Acoperit de spume și de sânge, străbăt prin mulțimea cea desă a omenilor; țipetele generale l'u făcură și mai sălbatic. În drepta și în stânga fugiau omenii spăriați. Eufemia, care stetea zăpăcită și tremurând în mijlocul mulțimei, se vedu fără de veste singur în locul liber, er sălbaticul cal alergându spre dânsa. Inlemnită de groză și acoperi ochii cu mâinile — atunci din mulțimea sări unu tineru, smulse fata dinaintea calului, căruia îi dădu o teribilă lovitură cu bastonul. Amețit se retrase calul și se lăsă în liniște să l'u lege servitorul, care se luase după el; tinerul oferi brațul Eufemiei jumătate leșinate, pentru ca să o petrecă acasă. În timpul acesta își veni în fire Signora Pappagali, mulțami ângerului mântuitor și l'u rugă în primul entusiasm de recunoștință, să binevoască să-i onoreze casa ei cu visita sa, -- o invitare, pe care geniul mustăcios nu lăsă să i-o facă de două ori. Numele lui era Emidio di Castell-Viscardo din Vicente, unde trăia bogatul său tată. Elu studia în Podua și era unu dintre cei mai zeloși adoratori ai

flôrei din Brenta, careia i făcea multe serenade și i trimitea mai multe buchete și poesii de amor. Elu era unu tineru frumos, cu fața palidă, cu ochii și cu barba cea mai neagră din lume, în privința eleganței costumului era într'adeveru unu jurnal de modă; călăria minunată, juca ca unu deu, scia să converseze plăcut și cu spirit, avea ban mulți, era darnic, cu unu cuvânt era unu amant, după cum sunt cei de prin romane.

Emidio se simția în alu șeptelea ceru când pentru prima dată se ținea la braț pe dragălașa Eufemia, care era roșiă de șială, er din gura ei audia expresiuni de mulțamită. Cea mai frumoasă datoriă pentru o inimă nobilă de femeie este recunoștința, mai ou sémă cătră unu tineru frumos. Emidio era amoresat focu, ea nu rămase indiferentă, părinții ei erau recunoștința și complesanța în persoană, — nu era minune, decă tineră păreche deja după o săptemână își jura unu altuia amor și credință eternă. Amoresații sunt orbi, și cu atâtu mai orbi, fiind-că credu, că și lumea e orbă, ca și dânsii. În acesta rătăcire generală era și părechea noastră fericită și se miră

gați la școlă. Prezenți: frunțașii poporului. — După prânz s'a ținut examenul în:

Șinterégü, comună mestecată, cu școlă maghiară de stat. D-lu învățător *Pompeiu Mureșianu* a examinat 35 prunci — din 40 obligați la școlă — din toate obiectele prescise cu rezultat foarte bun, așa că ar merita totă lauda, decât s'ar fi silit să se producă nu atât cu limba maghiară, câtă mai vârtos cu limba română, pentru-că acesta este limba școlii și pentru-că d-sa nu este învățătorul streinilor, ci alu Românilor, cari îl susțin în postul său numai și numai pentru ca să dea copiilor lor creștere morală și cultură națională românească. Prezenți la examen: d-lu curator și proprietar *Vartolomeiu Sigarteu* și mai mulți locuitori. Pruncii s'au premiați. Observă, că *Șinterégü* este afiliat la Teure, unde funcționează ca preot însuși zelesul protopop *Michailu Făgărășianu*, sub alu căruia presidiu s'au ținut toate examenele din tractu. — La 25 Maiu p. m. s'a ținut examenul în:

Rusul de josu. De față erau 12 prunci din 30 obligați. D-lu cantore-învățător *Vasilu Popu* n'a examinat, decât numai din religiune. Chiar și preotul local *Constantin Popu* a lipsit dela examenul (!). — In 26 Maiu s'a ținut examenul în:

Beudiu, unde d-lu *N. Cheresteșiu*, teolog abs. și înv. interim., a examinat 65 prunci, din 74 obligați la școlă, precum și 9 înși din școlă de repetițiune. S'au propus toate obiectele prescise. Prezenți la examen: senatul școlar în frunte cu veteranul preot local *Gabrielu Popu*, vrednicul jude comunal *Ioane Cheresteșiu*, precum și mai mulți poporen. Resultatul examenului foarte bun. — La 26 Maiu p. m. am avut examenul în:

Apanușfalău, comună mixtă, avându și școlă de stat maghiară. Examenul s'a început cu religiunea și moralul creștin prin preotul local *I. Boteanu*, care afară de aceste două obiecte a mai propus și instruat școlarii și tinerimea adultă în cântări atât bisericești, cât și lumesci. Din 35 copii obligați la școlă s'au examinat 25, precum și 16 tineri și tinere din școlă de repetițiune. După religiune și morală a urmat cântarea bisericească: „Prea curată, care locuiesc.” Din toate celelalte obiecte prescise a examinat d-lu învățător local *Iacobu Moldovanu*, care în anul acesta a implinit 40 ani de dascăliă. După fiă-care obiectu a urmat ărași câte-o cântare acomodată, executată de tinerimea adultă și de școlari sub conducerea preotului local. In focul iubirei sale de progres, M. O. D-nu protopopu în decur-

sul examenului, emoționat până la lacrimi cu deosebire de farmecul cântărilor noastre, prin o vorbire foarte frumoasă și instructivă îndemnă cu deosebire tinerimea adultă să pășescă și mai departe pe drumul apucat. Aceste cuvinte au avut o influență așa de binecuvântată asupra tinerimei adulte, încât aceea și acum peste ferii în toate Duminicile și sărbătorile înainte de biserică dimineța se adună la școlă, unde preotul o instruează în cântări, cetit și scris. Pentru ca să se îndemne și alți tineri și tinere din această comună spre ceea ce este bun, frumos și folositor, voiu aminti cu numele pe următorii cântăreți și cântărețe: *Ioan Albu I. Stefanu*, *Iacobu Moldovanu* a *Irinii*, *Ioan Uifălénu* a *Țilichii*; *Trifan Sămărgițan* I. *Ionu*, *Chița Stefanu* I. *Todoru*; *Cântărețe*: *Florica Rusanu* I. *Todoru*; *Iléna Vălénu* I. *Macsimu*; *Florica Alexa* I. *Simeon*; *Ana Habiču* I. *Ionu*; *Irina Bidianu* I. *Irimie*; *Bălașu Anica* etc. Este speranță, că pe viitor se voru pute însemna la acestu loc mai multe nume dintre bunii tineri și tinere ale *Apanușfalăului*. Laudă merită pentru acesta curatorii bisericești, senatorii școlastici și ténérul *Iacobu Albu* I. *Vasilie*, cari au dat și 'i dau preotului mână de ajutor.

Pe masa învățătorului se afla pe lângă scrisorile de probă: „Matricula pruncilor școlari de pe anii, de când este aci preot local, cu calculii de lipsă; Protocolul absențelor; Protocolul materialului propus, dimpreună cu notele despre vizitarea școlii peste săptămână prin preotul local ca director școlastic. Ôspeți la examen au fost: senatul român bisericesc și școlastic, precum și frunțașii din popor. Examenul s'a terminat prin „Salutarea ângerescă”, premersă de cântarea: „Carii pe Cheruvim.” Pruncii școlari și tinerimea adultă s'au premiați. — In 27 Maiu s'a ținut examenul în:

Mălinu, unde d-lu învățător *Ioan Diganu*, din 34 prunci obligați, a avut la examen 15 școlari. A examinat din toate obiectele afară de *Fisică*, *Istoria* și *Constituțiunea patriei*. Ôspeți: preotul local *Samson Onighi* și mai mulți din locuitori. Resultatul examenului a fost bun. — In 27 Maiu p. m. s'a ținut examenul în:

Rusul de susu. Învățător totu d-lu *I. Diganu*. Din 28 prunci obligați au fost de față 12. S'a examinat din religiune. I. română, calculațiune și cantu. Ôspeți: preotul administrator interimal *Samson Oniga*, *Ioan Grecu* și alții. Resultatul examenului bun. — In 28 Maiu a. m. urmă examenul în:

Figa, unde d-lu preot și învățător

Simeon Popanu a examinat 26 prunci din toate obiectele de învățământ. Cu deosebire din geometria și cântări s'a dobândit rezultat mai bun. Școlarii au fost premiați. Ôspeți la examen: multu cercatul teolog *Vasilie Mălinașu*, măestru de cântări pentru poporul din *Figa*, care este cu totul lipsit de vederea ochilor, apoi curatorele și fétul. Resultatul examenului a fost foarte bun. — In 28 Maiu totu înainte de prânz s'au ținut examenele în:

Agrișul de susu și în **Agrișul de josu**, în celu dintăi cu 15, ăr în alu doilea cu 17 prunci, cărora li-a propus totu d-lu învățător *S. Popanu*. S'a examinat din Religiune, limba română, calculațiune și cantu, cu rezultat bun. — Totu la 28 Maiu s'a ținut examenul și în:

Șieu-Odorheiu, unde d-lu învățător *Isidoru Mureșianu* a examinat 28 școlari din toate obiectele de învățământ, arătând progresu mai mare din fisică și din limba maghiară (*Sic!* — Red.). Prezenți la examen au fost preoții din locu *Teodoru Mureșianu* și *Gregoriu Rusu*. Resultatul examenului peste totu a fost foarte bun.

Astfelu, precum arată faptele, cu ocaziunea examenelor de veră din acestu an în școlile confesionale române din tractul *Betlénului* s'au observat peste totu progrese îmbucurătoare. Românul ăice: unde este comandă bun, totu mergu ca pe scrisore.

Unu simplu pioner.

Fundulmoldovei (Bucovina), Iulie 1890.

Examenul elevilor și elevelor dela școlă poporală din comuna noastră s'a ținut în ziua de 1 Iulie st. v., care a fost o zi de bucurie generală pentru Românii din *Fundulmoldovei*. Examenul s'a ținut cu vre-o 140 elevi de ambe sexele, în prezența M. On. D-nu *D. Turcanu*, protopresbiteru, Sf. Sa *M. Avramu* și d-lu învățător *D. Sumlanschi*, fiindu de față unu publicu numeros de ambe sexele. Școlă era frumos împodobită cu verdețuri și cununii de flori.

Succesul examenului a fost strălucit. Prin stăruința sa mare și prin frumoșele sale cunoscințe pedagogice, d-ra învățător *Virginia de Bejanu* a arătat, că se află în înălțimea chiamărei sale. Ténera învățătoră a stors admirațiunea tuturor celor de față prin numeroșele și prea frumoșele lucrări de mână ale fetitelor, precum feliurite impleturi cu undrele (stricănită), cu iglița (heclerit), și mai multe feliuri de cusături alese. Bucuria mamelor nu se pôte descrie, vędendu și copilele, ocupându-se cu lucruri, de cari nu s'au mai pomenit pe la Românele din *Fundulmoldovei*. Nu aflăm cuvinte

destule pentru a esprima pentru acesta sincera noastră recunoscință față cu buna noastră învățătoră, d-ra *Virginia de Bejanu*.

Se examinară școlarii și din catechismu și istoria biblică etc. Intre altele s'a spus copiilor, că sörtea sufletelor păcătoșilor răposați se pôte ușura prin pomene. Ei, dér Românii noștri au obiceiul a da printre alte pomene și rachiu, ba câte-odată dau atăta rachiu pentru sufletele celor morți, de se imbată și sufletele celor vii. Eu aș crede, că astfelu de pomene mai multu îmbunătățesc sörtea jidovilor, decâtă a sufletelor celor morți; de aceea era bine să se lămurască în privința acesta mintea tinerelor odrasle românești, dela a căroru deșteptăciune atérnă îmbunătățirea sorții viitoare a poporului nostru românesc.

Ioderu Leuștenu, proprietar.

Ghilad (protopopiatul Ciacovei), Iulie 1890.

Ceea ce am vędut și audit la examenul cu școlarii din școlă noastră română gr. cat. din *Ghilad*, lacremă stors din ochii mei.

O școlăriță de 10 ani, îmbrăcată frumos, după rugăciunea „Împărate cerească” eși în mijlocul școlii și țină o vorbire pentru cinstea d-lui protopop și a ôspeților, arătând însemnătatea acestei sărbători școlare prin vorbe așa de frumoșe, de-ți venia s'o totu ascult.

După acesta școlarii cântară „Mulți ani”, ăr d-lu protopop *Alecsiu Manciu* țină o vorbire, în care arată câtu sunt de frumoșe și de minunate rólele tământitoare ale școlilor noastre românești și îndemnă pe cei de față ca să sprijinescă aceste școle.

Se începă apoi examenul, fiindu de față școlari și școlărițe în număr de 30, toți îmbrăcați frumos, în haine de sărbătoare. D-lu preot *Ioan Ceantea* examinează pe școlari și pe școlărițe pe rând din rugăciuni, religiă și morală, istoria biblică (testamentul vechiu și nou). Școlarii au răspuns bine. Urmă apoi d-lu învățător *Constantin Toma*, care examinează pe copii din *Istoria patriei*, *Istoria naturală*, *Constituțiunea patriei*, *Geografiă* și altele. Din toate școlarii au știut bine și au răspuns nimerit. Apoi a învățat pe copii cunoscerea banilor, a greutăților și măsurile metrice. Din socotă au deslegat nisce teme, de felul cărora trebuie să mărturisesc, că eu nici n'am mai audit. Apoi școlarii din școlă noastră n'au prea avut cărțile de școlă, ci învățătorul pe banii lui a cumpărat cărți și le-a dat copiilor, apoi pentru cari nu li-a putut da cărți, a scris pe tablă și așa s'a năcăjit cum

auzind, că amorul lor e cunoscut de totu orașul.

Și cum se nu scie cetățenii despre acesta, când fiă-care vedea, că *Eufemia* primesce în biserică apă sfințită numai dela *Emidio*, ăr acesta, când trecea călare pe dinaintea caselor ei, ea se arăta la ferăstră.

In curëndu ajunse vestea despre legătura lor amorosă până la urechile lui *Viscardo*. Și fiind-că astfelu de vești, mai'nainte de a'ajunge la adresa lor, trecënd prin urechile unora și altora, ajunseră la *Viscardo* cu totul esagerate, din cauza acesta; elu se opuse din răspuțer la proiectul de căsătorie alu unicului său moștenitor. Epistola părintescă fu pentru *Emidio* o sticlă cu otravă și fere. Elu nu înțelege, scria bătrânul, cum unu nobil vicentinu (acolo ori cine e conte seu celu puțin cavaler), membru alu unei familii atât de ilustre, se ia în căsătorie pe o fată de bărbieru — desonore, înainte căreia roșiau și cele trei pisici din insemnele familiei sale.

Afară de acestea mai urmau câteva amenințări de desmoștenire și în fine porunci ca imediat să vină la *Vicenza*. Era probabil, că amantul pasionat se

se opună cu cerbică fulgerelor de afurisenă ale tatălui său și să fi preferit mai bine să ședă în brațele amantei sale, decâtă acasă lângă bătrânul său tată, în posesiunea averei celei mari. E tristu lucru, că tocmăi acesta din urmă posedea unu farmec de neinvins, prin ajutorul căruia pōți să aduci pe fii cerbicoși, cari vagabundă prin străinătate și se le faci așa mare dor de patriă, încât chiar pe cei mai nestatornici, să-i faci să vină acasă în fuga mare — acelu lucru minunat consta în închiderea pungei și în detragerea ajutoarelor necesare. *Emidio*, ca ori care muritoru, nu putu rezista la acesta.

Peste celelalte puncte ale epistolei trecu cu vederea, totu asemenea și peste necazul măestrului *Pantaleone* contra comerciantului, peste furia mamei *Santa*, vędendu și planurile risipite, și peste și rólele de lacrimi ale *Eufemiei*, și jurămintele de amoru ale lui *Emidio*, ci spunu, că acesta a doua zi dimineța plecă cu poșta la *Vicenza*.

(Va urma.)

trad. de Ucu Paolo.

Doine populare.

de pe Lunca, în Biharea.

Pe marginea pădurii
Mers'o badea-a vädăslu.¹⁾
Sermanu ce-a dobândit:
O chemniță de robitu
Și fere de nouă funți,
Mă miru bade cum le porți?
— Portu-le și nu-mi par grele
Pentru voi, nanele mele.

Bădiță bădițu meu,
Nu te băga sămădău,²⁾
Că-i pare satului rău.
Ăr pe mine pentru tine
Părinții nu cōtă³⁾ bine,
Căci d'atuncea nu-mi facu locu,
Nici chiar în vatră la focu.
La fântână nu mă mână
Focu-o fostu de-o săptămână.

Fă-mă Dōmne ce mi-i face,
Fă-mă paserea frunții
Pe roșcheiu⁴⁾ chemniții,
Să vędu robii cum robescu

¹⁾ vena.

²⁾ grijitoru, veghiatoru, răspundătoru.

³⁾ caută

⁴⁾ porța

Să vędu și pe maica mea,
Cum își pōrtă robia
Dacă-i fū slabă mintea.

Cântă cucu pe fântână
Dusu-s'o badea cătună,
Da se sciu când ar veni
Măndru'n casă i-ași tomni⁵⁾
La oblōce busuiōce
Pe masă pană⁶⁾ alēsă,
La grințele doru cu jele,
Ăr la patu pană de brădu.
In colțulu cuptorului
Pune-ași pēna dorului,
Și la ușa o brândușă
La ușa ocolului
Pănuța sufletului.

Du-te doru cu dorurile,
De-mi așeză-amarurile;
Du-te doru nu mă n'treba,
Că numai te-oiu blăstēma;
Du-te doru nu mă dori,
Că numai te-oiu sedui⁷⁾

Di bade cu fluera

⁵⁾ găti
⁶⁾ hōre, bucheta
⁷⁾ injura

a putut, destul, că a făcută ispravă bună.

Urmăr în fine declamațiunile: Po-vața școlii, Puterea virtuții, Timpul de ați, Plugarul năcăjitu. Noi suntem fiice române, Doină și altele, cari mai toate sunt făcute de însuși învățătorul, afară de vre-o 2 ale lui Eminescu.

La urmă un copil ținut ărași o cuvântare scurtă, dăr frumoasă, multumind d-lui protopop și tuturor celor de față pentru-că au luat parte la esamen și i-au ascultat. Școlarii cântară „Hai cu toți ntr'o unire.”

D-lui protopop premiă pe copii cu bani, îi indemnă, ca pe viitor să cerceteze mai regulat școlă și să se porțe bine, promițându-le, că în viitor, decă îl vor asculta, vor fi toți premiați. După ce le mai dete copiilor câteva sfaturi părintești și după ce mulțumi bravului învățător pentru sirguință, esamenul se închise.

După depărtarea școlarilor, d-lui protopop indemnă pe membrii senatului și pe ceilalți ascultători, ca să se îngrijască de îmbunătățirea salariului învățătorului, care dău de totului totu rău pôte să trăiască dintr'unu salariu de 80 fl. la an. S'a și luat acesta la protocol și s'a trimis protocolul la Veneratul Consistoriu.

Ca de încheiere mai spun, că școlă a fost frumoasă împodobită de învățător. De-asupra uși școlii era inscripția în colore roșie: „Bine ai venit!” intrările școlii decorate cu ramuri verzi, pe mesă flori, programa esemenelor și scrisori de ale școlarilor.

Doresc și poftesc ca pe totu locu să avem școle bune și învățători bravi.

Ioan Dragalina,
plugar român.

Cu numărul de față încheiam pentru acest an rubrica: „Esamene la sate.”

Din dările de sémă, ce le-am publicat până acum în privința rezultatului esamenelor dela diferite școle populare, s'a putut convinge or și cine despre influința mare și binecuvântată, ce-o exercită un învățător bun și cu adevărată tragere de inimă asupra luminării și deșteptăciunii poporului nostru.

Am adus exemple și am arătat prin fapte, că acele comune, cari au avut fericirea de a avé școlă bună și învățător bravi, în timpul cel mai scurt s'au ridicat din nămolul miseriei și al întunecului, în care zăceau înainte de asta cu 5 până în 6 ani, și în toate privințele au început să meargă înainte.

Durere însă, că asemenea casuri îmbucurătoare sunt numai sporadice, ici colea câte unul. Cele mai îmbucurătoare progrese s'au manifestat mai ales în părțile acelea, unde mersul învățământului nostru popular este organizat prin Reuniuni învățătorești și unde conducerea lui este pusă în mâna unor bărbați energici și zeloși, a unor preoți și protopopi bravi.

Fără îndoială, că una dintre cele mai mari pedeci, ce stau în calea înaintării învățământului nostru popular, este chinuirea micilor copilași cu învățarea limbii maghiare, care împiedecă atât de mult înaintarea învățământului nostru popular.

Durerose însă sunt mai vârtos constatările, ce le-am făcut din raporturile noastre despre esamene, vedându, că în sinul învățătorilor noștri se află și de aceia, cari vor să câștige grația celor dela putere făcându pe la esamene cu copiii noștri adevărate producțiuni din limba maghiară și, trecându marginile indicate de legea școlară dela 1879, pun mai pe sus limba maghiară chiar și decăt limba românească, care este limba de propunere.

Din norocire, asemenea învățători sunt foarte puțini, abia ici colo a început a-și ivi capul câte unul, dăr și acestor puțini le dăcem, să nu-și uite, că chiă-marea lor de căpeteniă nu este de a propune unguresce, ci de a înainta învățământul școlii române.

Recunoscem și noi, că miseria și neajunsurile materiale încă sunt o grea pedecă pentru înaintarea învățământului nostru, dăr și în fața acestei împrejurări ne propocăm la exemple arătate în foia noastră și le dăcem celor ce pururea vor să se scuse cu sărăcia, să cetască și să vedă, că cele mai strălucite progrese le-au arătat în multe locuri tocmai aceia dintre învățătorii noștri, cari sunt mai slabu salariați și cari au să se lupte cu mai mari miserii.

O voință tare și o inimă virtuosă scie să învingă toate pedecile.

Primii dascăli ai Românismului, cari au pus temelia istoriei și învățământului nostru popular și alu căroru nume va rămâne pentru toate timpurile scrisu cu li-

tere de aur în inimile tuturor Românilor, n'au trăit în condițiuni mai fericite, de cum trăesc astăzi învățătorii noștri dela sate. Dascălii celor mai vechi școle românești, ai școlilor din Blășiu, se luptau în vremea aceea cu cea mai mare miserie, așa că nu arare-ori se vedeau siliți a-și aduce în spate câte-o sarcină de lemne din pădure pentru a-și încălzi odaia; cu toate acestea însă ei au mers înainte, au lucrat cu bărbăție la punerea temeliei învățământului nostru și și-au câștigat înaintea poporului românesc un titlu de recunoștință pentru toate timpurile.

Nu vrem să dăcem, că îmbunătățirea sorții învățătorilor noștri n'ar fi una dintre cele mai grabnice cerințe, dăr pentru a ajunge la acesta, învățătorii trebuie să suporte mai întâi cu bărbăție greutățile începutului, să lupte pentru luminarea poporului, să-l facă a cunoște însuși folosele școlii și ale învățătorei și apoi fiă siguri, că îmbunătățirea sorții lor are să urmeze.

Correspondența „Gaz. Trans.”

Din jurul Oraviței, 23 Iulie 1890.

În 14 Iulie st. n. tinerimea noastră din jurul Oraviței și a Sascei a arătat o serată literară împreună cu jocu, care seră este neuitată în memoria noastră, și care ni-a umplut inima de bucurie. D-lui Iosif Legescu stud. de cl. VIII cu monologul „Paraponisul”, d-lui Ania Iosif st. VII cl., d-lui Marinovic st. abs., d-lui Groșan Mihai st. VIII cl. în „Vlăduțul mamei” ni-au causat întru adevăr nisce minute plăute, în cari ne-am uitat totu necasul, căci predarea lor a fost cu dreptu cuvânt artistică. Minunată a fost predarea d-școlilor Emilia și Cornelia Popovici, care ne-au uimit.

După reprezentațiune încep dănuțu cu „hora”, și așa am jucat până în dori de ziua, când fiesse carele cu suvenir plăcute am plecatu cătră casă. Primesc tinerii gratulații atât din parte-mi, cât și din partea tuturor, cari au fost de față la serata susu dăsa, și rugăm, ca să ne delecteze și de aici înainte totu cu astfel de reprezentațiuni.

Unu privitoru.

Din fostul districtu alu Năsăudului, Iulie 1890.

On. D-le Redactor! Cu ocaziunea unei călătorii prin ținutul muntos din părțile acestea, am vedut în cercul Rodnei din comitatul Bistrița-Năsăud

școli românești care de care mai frumoase mai în aleș comunele Nepos, Feldru, Ily mică, Poiana, Ily mare și Rodna veche, dăr cu părere de rău am observat, că pomarii bine arangiate mai în totu locul lipsesc. Există însă o pomologie în Măgura, care abia trece acum în anul alu doilea de cultivare, dăr care este cea mai frumoasă pôte în întregu comitatul amintit. Cultivatorul și conducătorul acestei pomologii este d-lui învățător comună Gregoriu Popu. Grădina d-sale de pomărită e împărțită: în pomăria, florăria și legumăria.

Lăudatul cultivatoru mă conduse prin grădina sa, imi arată, că din luna lui Mai până acum a oculat nu mai puțin ca 1000 altoi și are încă vre-o 8000 neolțuiți, așa că chiar și în timp de un an și mai bine, ar fi multă a spori atâta pom.

Mă condus d-lui învățător și în școlă sa, unde mi-a arătat lucruri de ale bășilor, precum băte, corfe etc., er de ale fetitelor diferite lucruri de mână: broderii și impletituri, pe care le-a propus chiar d-lui învățător și pe care a trebuit să le admir de frumoase ce sunt.

Durerosu este, că un învățător român atăt de destoinic și sirguincios aduce servicii unei școlii comunale, în care se horesce unguresce și pe care flutură stegă unguresc, er nu unei școlii confesionale românești, precum s'ar cuveni. De altminteala eu cred, că bunul simț alu d-lui învățător Popu nu-l va lăsa să muncască în brazda străinului, ci se va întorce la ai noștri, va lucra pentru noi și va fi cu noi, precum au fost și părinții, moșii și strămoșii d-sale. *Călătorul.*

TELEGRAMELE „GAZ. TRANS.”
(Serviciul biurolui de corresp. din Pesta.)

Viena, 26 Iulie. Intr'o ediție separată a diarului „Politische Correspondenz” se anunță din Belgrad, că în urma reprezentațiunilor patriarhului ecumenic, provocat de Serbia și de Grecia, Sultanul a încuviințat amânarea cestiunei episcopilor bulgari în Macedonia.

Serajevo, 26 Iulie. Guvernul, pe temelul unei ordinațiuni a ministrului Kallay, a desființat pentru totdeuna deciuiala pe vin.

Bruxela, 26 Iulie. Camera a primit convențiunea dintre Belgia și statul Congo.

Roma, 26 Iulie. „Agenția Stefani” anunță, că republica Guatemala a declarat războiu republicii Salvador.

Că țiu oșe guleru,
Nu l'oi cōse cum sē cōse,
Ci l'oi cōse cu mātase,
Cu mētase roșioră,
Cine l'a vedē sē moră,
L'a vedē pismașu meu
Și l'a bate Dumneșeu.

Țucu-te birēu juratū,
Māndru giolgiu ce mi-ai luatū
Șede'n ladă 'npăturatū
Și l'aș purta pe d'uliță
Dēr mē temū de birăiță.

Mānce-te bade amaru
Cāndu-i mere'n drumū cu caru,
Nici amaru nu te mānce,
Numai rōta țī sē strice,
Ba nici rōta nu sē strice,
Numai ochii tei sē pice.

Altele

de pe valea Clușă—Huedină.

Bădiță sprāncene negre
Iubi-te-aș da nu mi-i crede,
Că tu crești în multe părți
Și țī-sū dragi cāte le vești,

De-ai crede numa'ntr'o parte
Iubi-te-aș până la mōrte.

Māndră pēnă-i norocu,
Nu rēsare'n totu locu,
De-ar eș'n grādina mea
Dōmne bine mi-ar pără,
Că eu nimicū n'aș lucra
Numai de elū aș cāta,
Tōtă ziua l'aș uda
Da-aș sci că l'aș cāpēta
Tōtă ziua l'aș plivi
De-aș sci, că l'aș dobāndi.

Maică, uritulū mē cere,
Nu mē da fără plăcere,
D'aș sci maică că mi-i da
Mai bine m'oiu spēndura,
Intr'unū vērful de solovērfū,
Intr'o margine de tērgū,
Ca sē vadă totu tērgu
Că ce face uritu;
Sē se n'veșe maicele
Cum sē-și deie ficele.

Eu aici, lelea'ntr'altū satū,
Ce dragoste cu bănatū;
Eu aici, lelea'n cāmpia,
Ce mai dragoste pustia!

Bădiță cu pērū galbēnū
De dorulū teu mē lēgēnū
Ca frunța cea de paltinū
Cānd o suflă vēntulū linū.
Nici mereu, nici cătinganū**)
Ca frunța d'a ei măganū*)
Frunța se lēgēnă 'n vēntū,
Eu mē lēgēnū pe pāmēntū,
Frunța se lēgēnă'n sōre,
Eu mē lēgēnū pe piciōre.

De-ar fi sciutū totu omū,
Că cum i-ar fi norocu,
Da de-aș fi sciutū și eu
Cum o fi norocu meu
Nu m'aș fi mai māritatū,
Mai bine m'aș fi 'ngropatā,
Lāngă o margine de drumū
Sub rădēcină d'alunū.
Maica din gurița mea
Și-ar fi făcutū fāntānea,
Din sprāncene isvorele
Din ochi douē pāhārele
Sē bea voiniciū din ele.
Nu mē maică obida
Dela dragă casa ta,
Că eu de dusū duce-m'oiu

*) singură, de voia ei.
**) incetă, linu.

Largū în casă face-ți-oi
Locū la masă lāsa-ți-oi.

Hai maică până la pōrtă
Vești străinu cum mē pōrtă
Nici nu-sū via nici nu-sū mōrtă,
Mē pōrtă din mână'n mână
Ca cārliḡu la fāntānă.

Arță-te foculū străinū
Bine-ți pare că nu cinū
De-ți rămāne blidu plinū.
Diminēța nū prāndescū
Totū blidulū nu țilū golesōū,
Până ce străinulū cină
Țēnu-i feșnicū și lumină,
Decă străinulū sē culcă,
Iēu cușitulū sē'mi tai pită
Lacremile vale 'mi pică.

Nevastă dela Feleacă,
Dōmne rău te-ai māritatū
Tu tēnēră cu mārgele
Elū bētrānū fără mēsele.
Tu tineră ca o mură,
Elū bētrānū, cu barbă sură,
Tu tineră, ca o cruce,
Elū bētrānū, d'abia se duce.

Characterul.*)

I. Formarea caracterului.

3. Influența cărților și a operelor de artă.

Cel mai însemnat lucru pentru om este și rămâne omul însuși și experiențele, succesele, bucuriile și suferințele sale. Cu cât omul este mai cultivat, cu atât mai mult ia parte la tot ce privesc omenirea; Terențiu dice: Sunt om și nimic omenesc nu cred a fi străin de mine.

Acosta, simpatia a omului pentru cele omenesci se poate arăta în multe feluri. Înainte de toate însă ea se poate arăta față cu istoria vieții. Carlyle dice cu drept cuvânt: ființa socială a omului rezultă cu destulă siguranță din faptul, că el cetesce cu nespuse plăcere biografiile. — Și ce sunt toate romanele, cari află atât de mulți cetitori, decât nu biografii născocite! Ce sunt toate dramele și comediile, după cari alergă mulțimea, decât nu viața reprezentată pe scenă?

Lucru ciudat, că cele mai mari talente descriu viața ce nu există în realitate, pe când atâtea talente de toate zilele se ocupă de viața reală. Și totuși o veritabilă reprezentare a vieții unui om ar trebui să deștepte mai mare simpatia decât una născocită, pentru că are avantajul de a fi adevărată și ființare pota învăța ceva dintr'nsa.

Biografiile bărbaților buni sunt cu deosebire folositoare, căci ne dau exemple mari, cari ne împinteneză a le imita. Și este durabilă influența acelora, cari în dimensiuni mari și-au făcut datoria în viață.

Goethe a spus, că nimeni nu este om așa de rădă, dela care să nu poți învăța ceva și cel mai înțelept. Scott nu a călătorit niciodată, fără de a descoperi la soții săi o nouă trăsura de caracter. Johnson a spus odată, că ar voi să cunoscă biografia fiicăru om, pe care îl înțelnește pe stradă. Cu cât mai mult nu trebuie să dorim a cunoaște viața bărbaților, cari au întipărit spiritul lor istoriei universale și ni-au lăsat marea moștenire a culturii noastre de azi. Totu ce se referă la asemeni bărbați: datele, moravurile lor, modul

*) După Smiles-Rudow. A se vedea Nr. 158 alu „Gaz. Trans.” din anul curent.

lor de traiu, de petrecere, principii, virtuțile și mărimea lor, toate ne instruază și ne înșeflesc.

În fruntea tuturor biografiilor stă cartea cărților, biblia, care nu cu nedrept s'a numit istoria omenirii. Tocmai din cauza acesta atâră mult, ba totu, dela aceea, că se cetim biblia în spirit adevărat.

Istoria însăși o studiam bine în biografii. Strict luând, întreaga istorie nu e altceva decât biografia omenirii, cum este ea condusă de singuritate persoane. Evenimentele istorice sunt importante pentru noi mai cu seamă ca să cunoștem simțmintele, suferințele și intențiunile acelora, cari le-au făcut. În istorie suntem încunjuți de bărbați de multu repasați, ale căroru cuvinte și fapte trăiesc încă. Nouă ni-se pare, că aușim chiar vocea lor, faptele lor, deștept simpatia noastră și ne dau cele mai frumoșe și mai vii trăsuri pentru toate dramele mari istorice.

Între istoriografiile cei mari, mai cu seamă doi inși au avut influență asupra dezvoltării bărbaților însemnați: Plutarch și Montaigne — cel dintău aducându pe eroi ca exemplu, celălalt tractându cele mai adănci cestiuni ale omenirii. Operele amândurora sunt în cea mai mare parte aprosimativ compuse în formă de biografii, deorece cele mai puternice descrieri ale lor consistă din înfățișarea de caractere și de experiențe.

„Viața” scrisă de Plutarch, deși de atunci au trecut aproape opt-spre-dece veacuri, este o operă în felul ei totu așa de neîntrecută. ca Iliada. Ea a fost între altele opera de predilecție a lui Montaigne, care a declarat pe Plutarch ca pe cel mai mare maestru al biografiei și a fost tot-odată și directiva și izvorul de unde s'a adăpat Shakespeare, când a compus marele sale drame.

Alfieri dice: Am cetit viața lui Timoleon, a lui Cesare, Brut, Pelopidas mai multu de șese ori chiind, plângend, c'unu cuvântu plin de estas... Plutarch a fost scriitorul predilect al diferitelor mari ca Schiller, Benjamin Franklin, Napoleon I. și dōmna Roland. Acosta din urmă era așa de încântat de el, încât îl lua cusine ca carte

de rugăciune la biserică și cetia dintr'ensul pe furis.

Și eroi ca Henric IV din Franca, Turenne și Napier se însuflețiau de scrierile lui Plutarch, încât se poate dice, că poate nici o carte — afară se înțelege de biblia — n'a influențat atâta omen ca Plutarch.

Și cum a făcut Plutarch, că încă și astăzi este cu atâta interes cetit de așa mulți cetitori de diferite etate? — El posedă această putere de atracțiune prin mărimea obiectelor sale, totu bărbați distinși; apoi pentru-că a știut să observe cele mai însemnate evenimente și împrejurări ale vieții lor și a știut să le descrie. Mai departe avea Plutarch facultatea de a înfățișa și natura cea mai adăncă interioară a eroilor săi; și tocmai acesta dă biografiei cel mai mare farmec. Sunt bărbați, a căroru viață spune mai multu decât vorbirile lor, alu căroru caracteru e mai mare decât faptele lor.

Mai alesu este de mare preț alegerea de trăsuri din viață, cari de multe-ori par a fi neînsemnate, der cum dice Montaigne, sunt vrednice câtu unu discursu întreg. Plutarchu ne spune chiar, că Alexandru își purta capul împodobit plecatu într'o parte, că Alcibiade era totdeuna ca scos din cutiă și vorbia peticu, ceea ce îi sta foarte bine și marea efectul vorbirii sale; că Catone avea păr roșu și ochi cenușii, că a fost unu cămătaru și unu șgarbitu, care își vindea sclavii când nu mai erau buni de muncă; că Cesare era chelu și că-i plăcea să se îmbrace frumosu.

Prin împărțirea unor asemeni mici trăsuri ne putem înfățișa pe om așa cum a fost în adevăr. Câte-odată Plutarchu în loc de asemeni trăsuri ne dă devisa eroului său, prin care adese-ori se descopere mai bine caracterul său.

Nici cei mai mari bărbați nu sunt perfecti. Fiă-care are greșala sa, partea sa slabă; și tocmai într'acosta se arată mai clar, că e om și el, ca toți omenii. Din depărtare putem să admirăm pe unii, ca pe nisce semișei. Decă ne apropiăm însă mai tare de ei, vedem, că și ei greșesc ca și alții.

Der nici această observare nu este fără folos, căci Johnson dice: Decă s'ar arăta numai par-

tea strălucită a omenilor mari, amu trebui să perdemu totu speranța de a-i pute imita.

(Va urma).

POVEȚE.

Vindecarea usturimei ce vine din pișcarea insectelor etc. Pentru acosta e destul să frecă partea pișcată cu sucul, seu zēma, unei plante aromatice, care s'ar întâmpla din acestea: izmă, măghiran, cimbru, fiă chiar sēbaticu, levedula, melisa, rosmarin etc. etc. Decă ele vor fi uscate, le puteți mes-teca puțin în gură seu a-le uda cu puțină salivă (scupat.) Termentina are o acțiune completă asupra înțepăturilor vespilor. Cēpa asemenea are proprietatea de a vindeca durerea imediatu, decă se va tăia și se va pune asupr înțepăturilor. („Romanul.”)

MULTE ȘI DE TOTE.

Cultul paserilor la Chinesi.

Chinesii au unu deosebitu interes față cu animalele și plantațiunile. Ei pricep de minune măestria de a îmblânși diferite animale, precum urși, moime, șoreci ș. a. În fiă-care gesticulațiune ei află ceva presemn, pe care-l numesc „pen-schih.” Decă d. e. pānul își îm-bărzoie coda și penele, acosta la ei este unu „pen-schih.” Chinesii se portă față cu paserile numite Canari cu o adevărată evlavie. Ei stimēză cântarea Canarilor așa de multu, încâtu numesc cântarea lor „cântecul celu mai sfântu.” Canarii au fost duși în China numai cu 40 ani înainte de acesta, er cu 10 ani mai târziu se bucurau de așa mare oinște la Chinesi, încâtu o păreche de Canari se vindea cu câte 25 fl., și mai multu. Paseruicile acestea se simt tōrte bine în China, se sporesc peste măsură și se plătesc părechea cu 2 fl. Chinesii facu speculă cu creșterea Canarilor în orașele mai mari ale țerei lor. Noi, Europenii, decă mergem la plimbare de obicei căutăm după câte unu vechiu cunoscutu, cu care să conversăm despre literatură, politică, seu despre negoț. C-i din „imperiu cerului” (Chinesi) și mai ales copii lor decă iesu la plimbare duc cu ei paseri închise în colivii, pe cari le acă de vre-unu arbore, unde paserile vādându-se în mijlocul naturii încep să cânte, er ascultătorii se desfăteză la cântecile lor. Pe astfel de lucruri pun prețu cu multu mai mare, decât Europenii pe cel mai bunu amic.

Luptă cu unu urs.

În zilele trecute păstorul Ioan Braina din comuna Soveia, districtul

Badea ungu și calvinu,
Io-su copilă de român,
Badea ungu, eu română,
Ce mai dragoste păgână!

*

Du-mē bade și pe mine
În țeri străine cu tine,
De ț-i rușine de mine
Fă-mē brēu pe lângă tine,
De ț-i rușine cu brēu
Fă-mē pană de sasēu,
De ț-i rușine cu pană
Fă-mē lumină de ciară
Și mē pune supțioră,
Și mē du cu tine 'n țēră.
Bade unde-i însēra
Eu mândru ț-i-oiu lumina,
Ōmeii te-or întreba
Ce lumină-i acēsta.
— Asta-i lumină de ciară:
Drăguța din a mea țēră,
Asta-i lumină de seu:
Drăguța din satu meu.
— Eu mândro nu te potu duce;
Unde mē duc mândro eu
Nu-i sēcară, nece grāu
Numai sange pānă-n brāu,
Nici nu-i grāu, nici nu-i sēcară

Numai ciōnte-sū pe hotarē,
— Decă mergi și nu mē duci:
Facă-ț-i-se drumul cruci
Și la calea jumătate
Murgulū ț-i-se potignescă
Pe tine sē te trāntescă,
Paloșulū din tēcă saie
Pe tine sē nu te tae,
Num'o mână și trei cōste
Sē nu poți merge la ōste.
De-ar da bade Dumneșeu
Cātū o fi pe sub hagău,
Mērgă-ț sangele părēu,
Steie când l'oi opri eu.
Cātū a fi drumu de latū
Stēe totū sange 'nchegatū!
— Alelei! mândruța mea,
Cum te lasă Dumneșeu
Sē mē blastēmī așa rēu,
Într'o sfântă Duminecă
Pānă-i popa'n biserică.
De-ar da, mândră, Dumneșeu
Pe când m'oiu înturna eu
Sē fi mōrtă și 'ngropatā;
Și mândrā'n mormēntulū tēu
Sē-mī priponescū margulū meu,
Și mândră pe crucea ta
Sē-mī crepe inimuța,

— Bade pe mormēntulū meu
Sē-ț crepe sufletulū tēu,
Pe crucița mea cea nouă
Sē-ț crepe inima'n două,
Pe crucița mea cea veche
Sē-ț crepe inima'n șēpte.

culese de inv. Nio. Albu.

Altele.

Din jurul Borodului în Biharea.

Cātă bōlă-i pe pāmēntū,
Chiar sē te ducă'n mormēntū
Nu-i bōlă ca dragostea,
Ea-i mai rea ca lingōrea,
De lingōre pēru'ț pică
Irima*) nu ț-i-se stricā.
De dragoste pēru-ț cresce
Irima ț-i-se topesce.

*

Spune bade cu dreptu
Dragă ț-i-sū ca sufletu?
Că eu decă nu ț-i-sū dragă,
Ecă p'aci lumea 'ntrēgă,
Ți-alege care ț-i dragă,
Și cu vace și cu oi,
Ōrbă de ochi de-amēndoi,

*) Inima

Și mândruță ca și-o flōre
Și olōgă de piciorē.

*

Câte florī pe celū părēu
Tōte plāngū d'amarulū meu.
Câte florī pe cea vālcea
Tōte plāngū de mila mea.

*

De s'or lua cei ce-sū dragi
Și ērna-ar fi frunza 'n fagi;
Der se ie care'sū uritī
Și vēra isū pānjoliț

*

Vai de mine multū mē cocū
Pān' ce'n lume n'am norocū,
Der ce hasnă, că m'oiu cōce,
Că mai multe n'au norōce,
Suntū fete de protopopū
Și nici alea n'au norocū.

*

Vai de mine multū mē jorū,
Că de badea nu mi-i dorū
Nu mi-i dorū pānă mē jorū,
Der nici lui nu 'i de mine
Ca uliului de gāine,
Nici mie nu mi-i de elū
Ca și lupului de mielū.

din colecțiunea lui Antoniu Popă.

Putna în România, pe când își páscea turma, întelni un urs, care se apropiase pe nevăzute și răpise o oia, cu care căută să se ducă p'aci încolo.

Un amic al sêracilor.

Țilele trecute a murit în Anglia un mare binevoitor al sêracilor cu numele Mason Josiah, care avea o mare fabrică de oțel în Birmingham.

Din trăsurile de spirit al marelui artist Milan Millo.

Ca director de trupă era totdeauna strimtorat de creditorii de tot felul. Gagiștii săi sciau această, căci și ei sêrmanii mai adesea erau plătiți mai mult cu polițe, decât cu bani.

Intr'o zi unul dintre coriști, fruntașul lor, Săpeanu, fără o para chiură în pungă, se consultă cu camerașii săi cum ar pute scote dela director, pe care altminterea cu toții îl admirau, măcar un sfânt de cheltuielă, și ei îi da o formulă cu care trebuia să isbutescă, negreșită, fiind plin de spirit.

Actorul dâr se presintă înaintea directorului, cu figura, intristată, în care acesta citește îndată intențiunea. Millo îl întreabă ce împrejurare îl aduce la el?

— Aș vrea, musiu Millo, să vă rog... să-mi dați un sfat, ca să cumpăr picături dela spităria să-mi închidă pofta de mâncare!..

— Poftim, dragul meu, doi — îi dăce Millo, băgându repede mâna în buzunar, — ca să cumperi o dosă mai mare... să dai și pe la ceilalți camerași! („Popor“).

O femeie gigantică.

Acum câteva zile se făcu în Paris înmormântarea unei femei gigantice în vârstă de 19 ani, anume Victoria Tautin. Acastă nefericită cântăria încă când era de 18 ani 470 punți, deși statura ei era mijlocie.

Un citat.

Un avocat franceș citeză într'o cuvântare de apărare a sa, pe un alt avocat, care trăia încă. Președintele îl intrerupe cu cuvintele: „Domnule, trebuie să te bazezi tot-deuna numai pe autorii morți, nici de cum însă pe cei încă în viață, carl și pot încă schimba ideile și părerile lor.“

Bou bêt.

Pe o mașină din Stiria se trăgea la gelău în totă luna cantități mai mari de

vinu. La ducerea și aducerea vaselor se lăsa înaintea casii un ciubăr plin cu vinu roșu. Intr'o sêră un bou desjugat dela cart se ducea cătră grajd, și trecându pe lângă ciubăr, își băga botul în el și beu cu poftă totu vinul, apoi se duse la loulu său în grajd. Dâr nu trecu mult și efectul țării vinului se arată. Boul încep să mușcă, să lovască cu picioarele, să sbuciumă, se trântesc de pământ, rupe lanțulu cu care era legat. Fû chemat iute un veterinar, întrebuintă tote mijlocele, compresii de apă rece, dușuri, până ce în fine bietul bou se desmeteci. Dâr de-odată cu treția se făcu mai cu minte ca mulți dintre omeni, căci acum, de câte-ori vede ciubarul, îl ocolesce pe departe.

Cugetări.

Culegătorii de poesii sêmână cu cei carl mănâncă cireșe, alegându mai întâi pe cele mai bune și sfârșesc mâncându pe cele prôte.

Un om cinstit trebuie să aibă stima publicului fără să se fi gândit și fără voia lui.

Gândirea te mângăe de tote necăsurile. Și decă une-oriți face vre-o supărare, poți să-i ceri totu ei și vindecare și și-o va da.

Sunt prostii, ce par a fi spirite, pentru-că sunt spuse cu vorbe frumoșe, după cum sunt și proști îmbrăcați bine.

A trăi este o bolă, pe care ni-o alină somnul în tote țilele și de care ne tãmăduesc numai morțea.

Acei, carl țin multu la opiniunea publică. sêmână cu acei actori, carl jocă prostu pentru a fi pe placul publicului de rău gustu. Omul cinstit trebuie să și jocă rolul cătră pôte mai bine fără a se gândi la galeria.

Cel mai bogat dintre omeni este economul; cel mai sêracu este sgâr-citul.

Adesea sunt criticați omenii de litere, că se retrag din societate. Ar vrea lumea să-i silască a asista totă viața la tragerea unei lotării, la carl n'au nici un biletu. (După Chamfort.)

Calendarul săptămânii. Table with columns for date, day of the week, and names of saints or events.

Târgul de rimători din Steinbruch. La 21 Iulie n. starea rimătorilor a fost de 165.251 capete. la 27 Iulie au intrat 1600 capete și au eșit 747 rămânându la 22 Iulie un număr de 166.117 capete.

ușoră dela 46—47 cr. Porc îngrășat de unu anu dela — cr. până la — cr., îngrășat cu cucuruz dela — cr. până la — cr., îngrășat cu ghindă dela — cr. până la — cr. Cântărit a gară cu 4 1/2.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 24 Iulie 1890.

Table of commodity prices including grain (Săminte), oil (Ulei), and other goods with columns for quality and price.

Cursul la bursa de Viena din 25 Iulie st. n. 1890.

Table of exchange rates and prices for gold, silver, and various currencies.

Bursa din București din 23 Iulie.

Table of stock market values and exchange rates for various securities and banks.

Cursul losurilor private din 23 Iulie.

Table of private lottery results with columns for draw number, amount, and prize.

Nici un preparat nu pôte să întrêcă balsamul D-ruhii Rosa, (Dr. Rosa's Lebensbalsam) deoarece renumele său se bazează singuru numai pe efectul escentent în tote casurile de bolă de stomach și în ce privesc efectul rămâne neîntrêcut.

Editor și redactor responsabil: Dr. Aurel Mureșianu.

ABONAMENTE la GAZETA TRANSILVANIEI. Advertisement for subscriptions with details on rates for different regions and durations.

Ganz seid. bedruckte Foulards fl. 1.20 bis fl. 3.90
 450 versch. Dessins) — versch. roben- und frückweise porto- und zollfrei in's Haus das Seiden-
 fabrik-Depôt G. Henneberg (K. u. K. Hofliefer.) Zürich. Muster umgehend. Briefe kosten 10
 fr. Porto.

Ajutoru grabnicu și siguru

pentru

SUFERINTE DE STOMACHU ȘI URMARILE ACESTORA!!

Mijlocul celu mai bunu și eficace pentru mântinerea sănătății, curățirea su-
 curiloru precum și a sângelui și pentru promovarea unei mistuiru bune este deja
 pretutindenea cunoscutulu și plăcutulu

„Dr. Rosa's Lebens-Balsam“.

Acestu balsamü preparatü cu îngrijire din erburile alpine cele mai bune și fă-
 mădultöre se dovedesce ca förte folositorü in contra tuturorü greutăților de mistuire
 cărcii de stomachü, lipsa de apetitü, rigăelei, congestiunilorü, haemorhoidelorü etc. etc.
 In urma eficacității sale a devenitü acestu balsamü acum uuü sigurü și doveditü
medicamentü de casä popularü.

Sticla mare costä 1 fl., micä 50 cr.

Mii de scrisorü de recunoscintä stau la dispozițiä!

FIȚI ATENȚII!!!

Spre a evita înșelătorii, facü pe fiecare atentü, că fiecare sticlă cu Dr. Rosa's
 Lebens-Balsam, care singurü numai de mine este preparatü după receta originală, este
 învelitü in hârtiä grösă albastră, care poartä in lungulu ei inscripțiä: Dr. Rosa's Le-
 bens-Balsam din farmacia „zum schwarzen Adler“, B. Fragner, Prag, 205—3“ in
 limba germană, boemă, ungară și franceză, și carü suntü provădute cu alăturata
 marcă a fabriciei luatü sub scutulü legalü.

Dr. Rosa's Lebens-Balsam

Veritabilü se pöte procura numai in
 Depositulu principalü alü producătorulu

B. Fragner,

Farmacia „Zum schwarzen Adler“
 Prag 205—3.

In **Budapesta**: la farmacia I. von Török.

Töte farmacii din **Brașovü**, precum și töte farmacii mai mari din mo-
 narchia Austro-ungarä au deposite din acestu balsamü de viettä.

Totü de acolo se pöte avea:

Alifia de casä universală de Praga

(Prager Universal-Haussalbe)

unü medicamentü sigurü și prin mii de scrisorü de mulțămire recunoscutü
 in contra tuturorü inflamațiunilorü, rănilorü și umflăturilorü.

Acësta se 'ntrebuintăzä cu succesü sigurü la inflamațiuni. la stagnațiunea lap-
 telui și intărirea țitelorü cu ocasiunea intărcării copilulu, la abscese, ulcere, pustule
 cu puroiu, carbuncule; copturi la unghie, la panariții [ulcerațiuni la degete, la intä-
 riri, umflături, tumörrea glandulelorü limfatice, lipome etc. — Töte inflamațiunile,
 umflături, intărituri se vindecä in timpulü celü mai scurtü; la casurü însä, unde s'a
 formatü deja puroiu absorbë buba și o vindecä in timpulü celü mai scurtü fără dureri.

In cutiöre ä 25 și 35 cr.

FIȚI ATENȚII!

De örece alifia de casä universală de Praga se imitezä
 förte desü, facü pe fiecare atentü, ca singurü numai la mine
 se preparăzä după receta originală. Acësta este numai
 atuncü veritabilă, decä cutiörelë din metalü galbinü, in carü
 se pune, suntü înfășurate in hârtiä roșiä pe care s'aflä tipăritä in 9 limbi esplicați-
 unea cum se se 'ntrebuinteze. împachetate și in cartöne vinete — carü suntü provă-
 dute cu marca fabriciei de mai susü.

Balsamü pentru aușu.

(Gehör-Balsam)

Celü mai probatü și prin multe încercări celü mai temeinicü medicamentü
 pentru vindecarea aușulu greu si spre redobändirea aușulu perdutü. 1 Flacon 1 fl.
 324,26—6

Omnibus la Zizinü.

Dela hötellulu „La Coronă“ plęcä
 acestü omnibus la Zizinü in fie-care și
 la 7 öre dimineța; dela Zizinü la Brașovü
 la 8 öre sëra.

Prețulu de călătorä pentru o per-
 sönä este 40 cr. incolo și totü atäta încöce.

Bilete se capëtä in hötellulu La Coronă.

Cu stimä

Rab Iános,

proprietarü de deligență.

382,2—2

Cursulu piețel Brașovü
 din 26 Iuliu st. a. 1890.

Bancnotä romänescä (1000)	9.19	Vand. 9.22
Argentü romänesc	9.16	9.19
Napoleon-d'ori	9.19	9.21
Lire turcescä	10.45	10.50
Imperial	9.43	9.48
Galbin	5.44	5.49
Seris. ionc. „Albina“ 4/4	101.—	—
„ „ „ 5/16	99.50	—
Ruble rusescä	135. 1/2	136. 1/2
Märcl germane	—	—
Discountü 6- „ „ pe anü.	—	—

Numere singuraticë din „Ga-
 zeta Transilvaniei“ ä 5 cr. se potü cum-
 përa in tutungeria I. Gross, și in li-
 brăria Nicolae Ciurecu.

Premiat la töte espositiunille cu medalii de argint.

LUSTRULÜ CELÜ MAI MARE!

NEGRU CELÜ MAI INCHISÜ!

Së produce întrebuintändü veritabilü și cu renume cunoscutulu

INDIGO-OEHLACK WICHSE

care garantëzä conservarea pelei, din fabrica c. r. priv. a lui

IOHANN PARGER

Viena I, Schulerstrasse Nr. 7.

Mai departe se afli acolo escelentulu:

LONDONER STIEFELLACK

(Lacü pentru cisme)

care nu stricä pelea și se pöte spälä josü cu apă caldä, in sticlufe
 de cincü mărımı. Cea mai bunä

ALIFIA PENTRU CONSERVATÜ PELEA

(Leder-Conservirungs-Salbe)

in cutiöre de lemnü și de tinichea. Celü mai bunü lacü pentru pele
 și hamurü, lacü pentru auritü, pentru apretarea de pele, lacü pentru
 podinü de calitateä cea mai bunä.

331,12—10

Premiat la töte espositiunille cu medalii de argint.

MAGASINUL DE DELICATESE

DIMITRIE G. MOCIANU

FONDATÜ LA ANULÜ 1879 IN BUCURESCI.

Are onöre a face cunoscutü onor. publicü și numeroșilorü sëi
 clienți, că se afli continuu aprovisionatü cu cele mai fine

Brânzeturi și mezelicuri prospete

produsulü celorü mai renumite cășării și fabricel din
 România, Rusia, Francia, Italia și Transilvania.

MARE DEPOSIT DE VINURI NATURALE

de Bordeaux, Rinü, Champagne, Espagne, Italia, Transil-
 vania și din Țërä de Cotnari și Drăgășani.

Asortimentü complectü in totü felulu de

**Liqueruri franțuzești. Quirasouri de Olanda, Rom de
 Jamaique, Cognac romänesc și Țuică de Brätianu.**

Sosește continuu totü felulu de Iere și Pești prospeți,
 totü felulu de articule de Orientü, fructe pentru masä.
 Cafele. Ceaiuri. Chocolate. Pesmeți. Vanilie etc.

Prețuri modeste, serviciu promptü

355

MOCIANU.

Sosirea și plecarea trenurilor în Brașovü.

I. Plecarea trenurilor:

1. Dela Brașovü la Pesta

Trenulu de persöne: 10 öre 32 minute sëra.
 Trenulu acceleratü: 2 öre 43 minute după amëdi.
 Trenulu omnibus: 4 öre dimineța.

2. Dela Brașovü la Bucuresci:

Trenulu de persöne: 5 öre 30 minute dimineța.
 Trenulu acceleratü: 2 öre 33 minute după amëdi.
 Trenü de măruri cu vagöne de persöne: 12 öre 23 min. după amëdi.

II. Sosirea trenurilor:

1. Dela Pesta la Brașovü:

Trenulu de persöne: 5 öre 20 minute dimineța.
 Trenulu acceleratü: 2 öre 23 minute după amëdi.
 Trenulu omnibus: 10 öre 31 minute sëra.

2. Dela Bucureci la Brașovü:

Trenulu acceleratü: 2 öre 13 minute după amëdi.
 Trenulu de persöne: 10 öre 17 minute sëra.
 Trenulu de măruri cu vagöne de persöne: 4 öre 20 min. după amëdi.

**Turnătoria de ferü și fa-
 brica de mașini a lui SCHLICK**

SOCIETATE PE ACȚII IN BUDAPESTA.

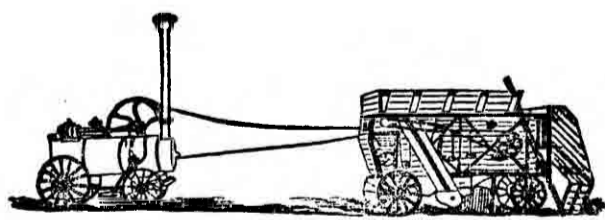
FABRICA ȘI BIROULÜ:

VI., Külsö väezi-üt 1696/99,

BIROULÜ IN ORAȘÜ ȘI DEPOSITULÜ:

VI., Podmaniczky-utca 14,

Garnituri de treieratü cu vaporü,

Locomobile și treie-
 rători cu aburü și per-
 vasuri (rame) de ferü,
 mai departe
 Garnituri de treieratü
 cu Vertej (Göpel), mori
 pentru curățitulü ce-
 realelorü

(Sistemü Baker și Vidats) Trieure. Mai departe se afli gata: Apa-
 rate originale americane pentru legatulü snopilorü, mașini originalü
 americane de cositü.

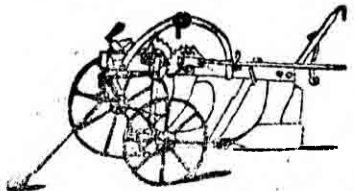
Pluguri patent. ale lui SCHLICK cu 2 și 3 brazde,

Pluguri-Royal pat., Pluguri-Royal, carü se conducü de sine, Pluguri
 originale ale lui Schlick și Vidats cu 1 brazdä, unelte pentru
 lucrarea pämentulu, spărgëtori de bulgäri, grape.

Mașini de semänatü in rânduri „HALADAS“, patentate ale lui Schlick.

Mașini de semänatü in latü, mașini pen-
 tru preparatü nutrețü, mașini pentru sfä-
 rimatü porumbü (cucuruzü), mori de
 urluitü, mori de măcinatü și instalațiuni
 pentru fabricarea de uleiu (piuë de uleiu).

Prețurile cele mai eftine. — Modalități
 de platä favorabile.

Prețuri-curente la cerere gratis și franco.

281,18—13